

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Krakowie

LKR.410.22.8.2023

Pani

Katarzyna Stępniewska-Walaszczyk
p.o. Dyrektor

Zarząd Infrastruktury Sportowej w Krakowie
ul. Walerego Sławka 10
30-633 Kraków

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/23/065 Organizacja III Igrzysk Europejskich 2023

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Zarząd Infrastruktury Sportowej w Krakowie, ul. Walerego Sławka 10, 30-633 Kraków (ZIS)
Kierownik jednostki kontrolowanej	Katarzyna Stępniewska-Walaszczyk, p.o. Dyrektor Zarządu Infrastruktury Sportowej w Krakowie, od 27 maja 2024 r. W okresie objętym kontrolą funkcję kierownika jednostki poprzednio pełnił: Krzysztof Kowal, Dyrektor Zarządu Infrastruktury Sportowej w Krakowie, od 10 października 2008 r. do 27 maja 2024 r. (<i>Dyrektor ZIS</i>)
Zakres przedmiotowy kontroli	Organizacja i przebieg III Igrzysk Europejskich 2023
Okres objęty kontrolą	Lata 2019–2024 (do 14 czerwca 2024 r.) z wykorzystaniem dowodów sporządzonych przed tym okresem.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o <i>Najwyższej Izbie Kontroli</i> ¹ .
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Krakowie
Kontrolerzy	1. Maciej Sarliński, starszy inspektor kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LKR/100/2023 z 15 września 2023 r., nr LKR/19/2024 z 29 lutego 2024 r., nr LKR/58/2024 z 2 maja 2024 r. 2. Aleksander Podsiadło, specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LKR/133/2023 z 28 listopada 2023 r. 3. Szymon Stokłosa, starszy inspektor kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LKR/152/2023 z 28 grudnia 2023 r., nr LKR/57/2024 z 2 maja 2024 r. 4. Marta Wojnarska, doradca ekonomiczny, upoważnienie do kontroli nr LKR/15/2024 z 12 lutego 2024 r. oraz legitymacja służbowa nr 22088. 5. Agata Brzeska-Lebiecka, doradca prawny, upoważnienie do kontroli nr LKR/16/2024 z 12 lutego 2024 r. (akta kontroli str.1-20)

¹ Dz.U. z 2022 r. poz. 623, dalej: *ustawa o NIK*.

II. Ocena ogólna² kontrolowanej działalności

Najwyższa Izba Kontroli ocenia, że działania ZIS polegające na wykonaniu inwestycji sportowych mających na celu przygotowanie obiektów na potrzeby III Igrzysk Europejskich 2023 (*Igrzyska*) zostały zrealizowane na poziomie umożliwiającym przeprowadzenie w tych obiektach zawodów sportowych oraz ceremonii otwarcia i zamknięcia Igrzysk. Inwestycje te zakończono na kilka dni przed rozpoczęciem Igrzysk, jednak nie zostały one wykonane w pierwotnie planowanym zakresie.

ZIS zrealizował trzy zadania inwestycyjne ujęte w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 12 stycznia 2022 r. w sprawie wykazu przedsięwzięć III Igrzysk Europejskich w 2023 r.³ i objęte dofinansowaniem z budżetu państwa, tj. *Przebudowę toru do kajakarstwa górskiego OSiR „Kolna”, Budowę boiska do koszykówki 3x3 Hala Cracovia Centrum Sportu Niepełnosprawnych oraz Remont Stadionu Miejskiego im. Henryka Reymana* w ograniczonym zakresie w porównaniu do pierwotnych założeń wynikających z zakresu rzeczowego wskazanego we wnioskach o dofinansowanie. W szczególności, nie dokonano zakładanej całościowej modernizacji Stadionu Miejskiego, a jedynie wykonano modernizację fasady, instalacji HVAC⁴, systemów bezpieczeństwa przeciwpożarowego oraz w ograniczonym zakresie zadaszenia. ZIS nie wykonał generalnej przebudowy toru do kajakarstwa górskiego znajdującego się przy Ośrodku Sportu i Rekreacji „Kolna” w Krakowie (OSiR „Kolna”). Jedynie odświeżono tor na potrzeby przeprowadzenia zawodów w slalomie kajakowym i kupiono sprzęt wspomagający jego utrzymanie. ZIS zrealizował budowę boiska do koszykówki 3x3 (obiekt tymczasowy), jednak zadaszenie systemowe wymagane do przeprowadzenia zawodów zostało wynajęte jedynie na czas trwania Igrzysk za kwotę niewiele mniejszą (1460 tys. zł) niż szacowana pierwotnie kwota jego zakupu. NIK zwraca uwagę, że brak zadaszenia systemowego ogranicza możliwość korzystania z tego boiska w przyszłości, w szczególności przy niekorzystnych warunkach atmosferycznych.

NIK negatywnie ocenia nierzetelne przygotowanie i przeprowadzenie postępowań o udzielenie zamówień publicznych na podstawie ustawy z dnia 11 września 2019 r. *Prawo zamówień publicznych*⁵, w tym niekorzystanie z pełni możliwości, które oferuje ta ustawa, takich jak tryby negocjacyjne czy konsultacje rynkowe. Nie wykorzystywano również uproszczonej procedury wynikającej z ustawy z dnia 2 grudnia 2021 r. o wsparciu przygotowania III Igrzysk Europejskich w 2023 roku⁶, która dla zamówień poniżej progów unijnych przewidywała mniej sformalizowaną ścieżkę do ich udzielenia. Biorąc pod uwagę krótki termin pozostający do rozpoczęcia Igrzysk, takie działanie ZIS spowodowało, że większość ogłaszanych postępowań o udzielenie zamówienia było unieważnianych z powodu braku ofert lub złożenia ofert z ceną przekraczającą środki przeznaczone na realizację zamówienia. ZIS przeprowadził 34 postępowania o udzielenie zamówienia publicznego, z czego 25 postępowań zostało unieważnionych. W ocenie NIK, mogło to mieć istotny wpływ na ostateczny zakres wykonanych zadań inwestycyjnych. Uwagi NIK dotyczą także nieuwjęcia w planie zamówień publicznych ZIS postępowań związanych z realizowanymi inwestycjami na potrzeby Igrzysk.

NIK negatywnie ocenia również niepodjęcie żadnych działań sygnalizacyjnych i informacyjnych dotyczących przeciwdziałania nieuczciwej konkurencji czy zawyżaniu cen przez oferentów, w przypadku wpływu ofert w sposób rażący przekraczających szacunkowe wartości zamówienia, oszacowanych przez podmiot

² Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej. W niniejszym wystąpieniu pokontrolnym zastosowano ocenę w formie opisowej.

³ Dz.U. poz. 145, ze zm., dalej: *rozporządzenie ws. wykazu przedsięwzięć*.

⁴ Ang. *Heating Ventilation and Air Conditioning*. To grupa zintegrowanych urządzeń, których zadaniem jest ogrzewanie, klimatyzowanie i wentylowanie pomieszczeń – system HVAC odpowiada za utrzymanie pożądanej temperatury we wnętrzach, dostarczanie świeżego powietrza oraz regulowanie wilgotności w pomieszczeniach.

⁵ Dz.U. z 2023 r. poz. 1605, ze zm., dalej: *pzp*.

⁶ Dz.U. z 2024 r. poz. 75, dalej: *ustawa o wsparciu przygotowania Igrzysk*.

profesjonalny. Takim działaniem powinno być zawiadomienie Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (UOKiK) w celu podjęcia działań wyjaśniających.

Środki na realizację tych zadań inwestycyjnych prawidłowo ujęto w planie finansowym ZIS. Umowy o dofinansowanie zawierały wymagane elementy, a ich postanowienia odpowiadały regulacjom prawnym. Zadania objęte udzielonymi zamówieniami zostały zakończone co do zasady w przewidzianym terminie, zgodnie z przyjętym harmonogramem i w założonym zakresie rzeczowym. Odbiory inwestycji odbywały się bez zastrzeżeń. W jednym przypadku ZIS zdecydował o nałożeniu kary umownej ze względu na przekroczenie o jeden dzień terminu na sporządzenie i oddanie Programu Funkcjonalno-Użytkowego.

ZIS złożył w terminie i w wymaganym zakresie rozliczenia inwestycji, które zostały zaakceptowane przez Ministra Sportu i Turystyki, który był dysponentem części budżetowej, z której pochodziły środki budżetu państwa na dofinansowanie tych inwestycji. Łącznie z budżetu państwa ZIS uzyskał dofinansowanie na realizację trzech inwestycji sportowych w wysokości 109 668 tys. zł. W poszczególnych zadaniach dofinansowanie z budżetu państwa stanowiło od 82,8 do 90% ich wartości.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

Opis stanu
faktycznego

1. Do właściwości ZIS należały zadania związane z zarządzaniem i gospodarowaniem obiektami i urządzeniami sportowo-rekreacyjnymi Gminy Miejskiej Kraków (GMK), eksploatacją i konserwacją istniejącej bazy sportowej oraz organizacją imprez sportowych.

(akta kontroli str. 3897, 3899)

W ramach Igrzysk w obiektach zarządzanych przez ZIS zorganizowano zawody w następujących dyscyplinach sportowych:

- kajakarstwo slalom w okresie od 29 czerwca do 2 lipca 2023 r. na terenie OSiR „Kolna”⁷,
- koszykówka 3x3 w okresie od 21 do 24 czerwca 2023 r. na terenie Hali Cracovia Centrum Sportu Niepełnosprawnych, al. Marszałka Ferdynanda Focha 40 (Hala Cracovia)⁸,
- rugby 7 w okresie od 25 do 27 czerwca 2023 r. na Stadionie Miejskim im. Henryka Reymana, ul. Władysława Reymonta 20 (Stadion Miejski)⁹.

Na Stadionie Miejskim odbyły się także ceremonia otwarcia i ceremonia zamknięcia Igrzysk odpowiednio 21 czerwca i 2 lipca 2023 r.

(akta kontroli str. 459-460)

Na potrzeby Igrzysk ZIS zrealizował trzy inwestycje ujęte w rozporządzeniu ws. wykazu przedsięwzięć, tj. *Przebudowa toru do kajakarstwa górskiego OSiR „Kolna”, Budowa boiska do koszykówki 3x3 Hala Cracovia Centrum Sportu Niepełnosprawnych* (boisko zdemontowane po zakończeniu Igrzysk) oraz *Remont Stadionu Miejskiego im. Henryka Reymana*. Dyrektor ZIS wskazał, że ZIS nie realizował innych inwestycji sportowych na potrzeby Igrzysk niż ujęte w rozporządzeniu ws. wykazu przedsięwzięć.

(akta kontroli str. 21-23, 25-26)

Dyrektor ZIS wskazał, że ZIS nie zgłaszał propozycji inwestycji sportowych koniecznych do realizacji na potrzeby Igrzysk. Propozycje inwestycji ujętych w rozporządzeniu ws. wykazu przedsięwzięć zostały zgłoszone przez pełnomocnika Prezydenta Miasta Krakowa ds. Rozwoju Kultury Fizycznej (Pełnomocnik Prezydenta ds. RKF). Dyrektor ZIS wyjaśnił, że *propozycje inwestycji zgłoszonych do rozporządzenia ws. wykazu przedsięwzięć były konsultowane z Zarządem Infrastruktury Sportowej w Krakowie, Urzędem Marszałkowskim oraz z Ministerstwem*

⁷ Dzierżawcą OSiR „Kolna” było Stowarzyszenie Krakowski Klub Kajakowy.

⁸ Terenem zarządza Fundacja Centrum Inicjatyw Sportowych.

⁹ Obiekt wykorzystywany przez klub sportowy Wisła Kraków, będący także jest siedzibą miejskich jednostek organizacyjnych (m.in. Zarząd Zieleni Miejskiej, Zarząd Inwestycji Miejskich i Zarząd Dróg Miasta Krakowa).

Sportu i Turystyki. Konsultacje polegały na wyrażeniu ustnych opinii w zakresie ewentualnego zakresu prac oraz szacunkowych kosztów ich realizacji. Dyrektor ZIS wskazał, że w przypadku Stadionu Miejskiego i Hali Cracovii nie dokonywano żadnych konsultacji dotyczących zakresu rzeczowego prac modernizacyjnych i remontowych, zakupu sprzętu sportowego i przyszłego wykorzystania. Dodał, że Stadionem Miejskim ZIS zarządza samodzielnie i posiada najlepszą wiedzę w zakresie potrzeb remontowych obiektu, natomiast zakup boiska do koszykówki 3x3 stanowił rozbudowę bazy sportowej obiektu i zwiększył jej potencjał funkcjonalny. W przypadku toru do kajakarstwa górskiego OSiR „Kolna” Dyrektor ZIS wskazał, że konsultowano ustnie wymianę systemu wentylacji i klimatyzacji w hotelu i platformy startowej do *kayak cross* z Krakowskim Klubem Kajakowym, który był dzierżawcą tego obiektu. 22 stycznia 2020 r. OSiR „Kolna” jako potencjalne miejsce przeprowadzenia zawodów w kajakarstwie podczas Igrzysk i Hala Cracovia jako miejsce zorganizowania zawodów w koszykówce 3x3 zostały wskazane ówczesnemu Ministrowi Sportu przez Marszałka Województwa Małopolskiego i Prezydenta Miasta Krakowa. Stadion Miejski jako miejsce otwarcia i zakończenia Igrzysk został wskazany przez Prezydenta Miasta Krakowa w liście priorytetowych inwestycji i zakupów GMK związanych z organizacją Igrzysk, przekazanej 2 listopada 2020 r. Ministrowi Aktywów Państwowych.

27 lipca i 11 sierpnia 2021 r. do ZIS wpłynęły prośby ze strony Pełnomocnika Prezydenta ds. RKF oraz z Wydziału Sportu Urzędu Miasta Krakowa (UMK) o wypełnienie tabeli przekazanej przez Ministerstwo Aktywów Państwowych (MAP) zawierającej wykaz dyscyplin wraz z lokalizacjami inwestycji.

28 lipca 2021 r. ZIS przekazał wykaz inwestycji obejmujący następujące dyscypliny wraz z lokalizacjami, w których miały się one odbyć, tj. kajakarstwo w OSiR „Kolna”, dla którego przewidziano budowę toru do kajakarstwa klasycznego (30 000 tys. zł), strzelectwo sportowe w OSiR „Kolna”, dla którego przewidziano budowę strzelnicy (35 000 tys. zł), tenis stołowy, dla którego przewidziano budowę nowej hali widowiskowo-sportowej na 4,5–5 tys. osób (80 000 tys. zł), ceremonie otwarcia i zamknięcia Igrzysk na Stadionie Miejskim, dla których przewidziano modernizację obiektu stadionu (70 000 tys. zł) oraz pływanie synchroniczne, dla którego przewidziano budowę nowego basenu olimpijskiego 50 m (120 000 tys. zł).

13 sierpnia 2021 r. ZIS przekazał wykaz, który obejmował trzy inwestycje zgłoszone wcześniej dot. budowy strzelnicy, hali widowiskowo-sportowej na 4,5–5 tys. osób oraz modernizacji Stadionu Miejskiego, a także modernizację toru do kajakarstwa górskiego w OSiR „Kolna” (57 000 tys. zł). Nie ujęto w tym wykazie budowy basenu.
(akta kontroli str. 56-58, 110-126, 559-562)

4 kwietnia 2022 r. Dyrektor ZIS powołał *Zespół do spraw współorganizacji III Igrzysk Europejskich Kraków – Małopolska 2023 (Zespół ds. współorganizacji Igrzysk)*, w skład którego weszło finalnie 12 osób. Do zespołu należał m.in. zastępca dyrektora ZIS ds. Inwestycji jako przewodniczący, zastępca dyrektora ZIS ds. ekonomicznych, kierownik Działu Umów i Zamówień Publicznych, kierownik Działu Realizacji Inwestycji, kierownik techniczny obiektu Stadionu Miejskiego oraz inspektor nadzoru inwestorskiego. Celem Zespołu ds. współorganizacji Igrzysk było określenie zadań i czynności związanych z przygotowaniem obiektów i inwestycji wymienionych w rozporządzeniu ws. *wykazu przedsięwzięć*, w tym organizacja i przeprowadzenie postępowań o udzielenie zamówień publicznych wraz z opracowaniem opisu przedmiotu zamówienia, opracowanie harmonogramu realizacji zadań i czynności, monitoring realizacji harmonogramu i jego ewaluacja. Do zadań Zespołu ds. współorganizacji Igrzysk należało również przekazywanie cyklicznych informacji Dyrektorowi ZIS dotyczących postępów przygotowań do współorganizacji Igrzysk, stopnia realizacji zadań i czynności określonych w harmonogramie oraz zagadnień i problematyki wynikających z prowadzonych prac. Od 4 kwietnia 2022 r. do 7 lipca 2023 r. Zespół ds. współorganizacji Igrzysk odbył 20 spotkań, podczas których omawiano stan realizacji inwestycji, postępowania przetargowe wraz z informacjami

dotyczącymi ofert, zapisy w umowach dotyczące wysokości ewentualnych kar umownych oraz ustalenia w ramach bieżących spraw organizacyjnych.

(akta kontroli str. 476-558)

2. 9 marca 2022 r. GMK – ZIS złożyła do Ministerstwa Sportu i Turystyki (MSiT) trzy wnioski o przyznanie dotacji w ramach *Programu wsparcia przygotowania III Igrzysk Europejskich w 2023 r. w zakresie realizacji inwestycji sportowych (Program wsparcia)*, tj. na zadanie:

- 1) *Budowa toru do kajakarstwa klasycznego OSiR „Kolna” oraz Przebudowa toru do kajakarstwa górskiego OSiR „Kolna”* o szacunkowej łącznej wartości 65 000 tys. zł i wnioskowanym dofinansowaniu w wysokości 58 500 tys. zł (90%),
- 2) *Budowa boiska do koszykówki 3x3 Hala Cracovia Centrum Sportu Niepełnosprawnych* o szacunkowej wartości 3000 tys. zł i wnioskowanym dofinansowaniu w kwocie 2700 tys. zł (90%),
- 3) *Remont Stadionu Miejskiego im. Henryka Reymana* o szacunkowej wartości 89 000 tys. zł i wnioskowanym dofinansowaniu w kwocie 80 100 tys. zł (90%).

Do pisma z 9 marca 2022 r. załączono także pełnomocnictwo Prezydenta Miasta Krakowa udzielone Dyrektorowi ZIS do składania oświadczeń woli w imieniu GMK w zakresie działania ZIS, do zaciągania zobowiązań w imieniu GMK w ramach planu finansowego ZIS oraz do reprezentowania GMK m.in. przed organami administracji publicznej.

Objęte wnioskami o dofinansowanie zadania były ujęte w rozporządzeniu ws. wykazu przedsięwzięć, przy czym zadanie *Budowa toru do kajakarstwa klasycznego OSiR „Kolna”* w ramach nowelizacji rozporządzenia ws. wykazu przedsięwzięć z 23 sierpnia 2022 r.¹⁰ zostało zamienione na zadanie *Budowa toru do kajakarstwa klasycznego* ze wskazaną lokalizacją Kryspinów i nie było już przewidziane do realizacji przez ZIS. Informację o decyzji w sprawie zmiany lokalizacji zawodów w dyscyplinie *canoe sprint* z OSiR „Kolna” na zalew Kryspinów ZIS otrzymał 5 maja 2022 r. od spółki Igrzyska Europejskie 2023 Sp. z o.o. (Spółka). Decyzja ta została podjęta przez Spółkę po konsultacjach z Europejskim Związkiem Kajakowym (ang. *European Canoe Association, ECA*). Dyrektor ZIS wyjaśnił, że ZIS nie uczestniczył w procesie decyzyjnym w sprawie zmiany lokalizacji budowy toru do kajakarstwa klasycznego. Wskazał, że kompetencje w zakresie lokalizacji zawodów w poszczególnych dyscyplinach należały do Spółki.

Szczegóły dotyczące treści złożonych wniosków, w tym przede wszystkim zakresów rzeczowych poszczególnych zadań, przedstawiono w dalszej części wystąpienia pokontrolnego.

(akta kontroli str.,17-18, 567-572,1010)

3. Umowy o dofinansowanie inwestycji ujętych w rozporządzeniu ws. wykazu przedsięwzięć i realizowanych przez ZIS były zawarte pomiędzy Skarbem Państwa – Ministrem Sportu i Turystyki a GMK. Zgodnie z postanowieniami tych umów uprawnionym do nadzoru nad prawidłowością ich realizacji był Dyrektor ZIS.

Umowę na dofinansowanie inwestycji *Budowa boiska do koszykówki 3x3 Hala Cracovia Centrum Sportu Niepełnosprawnych* zawarto 28 czerwca 2022 r. Całkowita wartość wydatków na to zadanie miała wynieść 3000 tys. zł, a dofinansowanie miało nie przekroczyć kwoty 2700 tys. zł, przy czym nie więcej niż po 1350 tys. zł w 2022 i 2023 r. Dofinansowanie miało stanowić nie więcej niż 90% całkowitej wartości wydatków związanych z realizacją zadania wskazanego w umowie i podstawy określenia wysokości dotacji (w ZIS kwoty te były takie same). Termin zakończenia zadania określono na 31 maja 2023 r. Umowę zmieniono dwukrotnie: aneksem nr 1 z 23 stycznia 2023 r. przeniesiono całość dofinansowania z 2022 na 2023 rok, a aneksem nr 2 z 2 czerwca 2023 r. zmieniono termin zakończenia zadania na 20 czerwca 2023 r., tj. na dzień przed rozpoczęciem zawodów w koszykówce 3x3.

¹⁰ Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 23 sierpnia 2022 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie wykazu przedsięwzięć III igrzysk europejskich w 2023 roku (Dz.U. poz. 1820).

Umowę na dofinansowanie inwestycji *Remont Stadionu Miejskiego im. Henryka Reymana* zawarto 28 czerwca 2022 r. Całkowita wartość wydatków na to zadanie miała wynieść 89 000 tys. zł, a dofinansowanie miało nie przekroczyć 80 100 tys. zł, przy czym nie więcej niż 18 000 tys. zł w 2022 r. i 62 100 tys. zł w 2023 r. Dofinansowanie miało stanowić nie więcej niż 90% całkowitej wartości wydatków związanych z realizacją zadania wskazanego w umowie i podstawy określenia wysokości dotacji (w ZIS kwoty te były takie same). Termin zakończenia zadania określono na 31 maja 2023 r. Umowę zmieniono trzykrotnie: aneksem nr 1 z 23 stycznia 2023 r. przeniesiono całość dofinansowania z 2022 na 2023 rok, aneksem nr 2 z 24 kwietnia 2023 r. zwiększono kwotę dofinansowania do 89 000 tys. zł i całkowitą wartość wydatków na to zadanie do kwoty 107 759 tys. zł (dofinansowanie miało stanowić nie więcej niż 82,6% całkowitej wartości wydatków związanych z realizacją zadania i podstawy określenia wysokości dotacji), aneksem nr 3 z 2 czerwca 2023 r. zmieniono termin zakończenia zadania na 20 czerwca 2023 r., tj. na dzień poprzedzający ceremonię otwarcia Igrzysk.

Umowę na dofinansowanie inwestycji *Przebudowa toru do kajakarstwa górskiego OSiR „Kolna”* zawarto 29 listopada 2022 r. Całkowita wartość wydatków na to zadanie miała wynieść 44 328 tys. zł, a dofinansowanie miało nie przekroczyć kwoty 39 895 tys. zł, przy czym nie więcej niż 19 895 tys. zł w 2022 r. i 20 000 tys. zł w 2023 r. Dofinansowanie miało stanowić nie więcej niż 90% całkowitej wartości wydatków związanych z realizacją zadania wskazanego w umowie i podstawy określenia wysokości dotacji (w ZIS kwoty te były takie same). Termin zakończenia zadania określono na 31 maja 2023 r. Umowę zmieniono dwukrotnie: aneksem nr 1 z 23 stycznia 2023 r. przeniesiono całość dofinansowania z 2022 na 2023 rok, a aneksem nr 2 z 25 maja 2023 r. zmniejszono kwotę dofinansowania do 18 095 tys. zł i całkowitą wartość wydatków do 20 106 tys. zł, a także termin zakończenia zadania zmieniono na 20 czerwca 2023 r.

W przypadku wszystkich trzech umów o dofinansowanie termin zakończenia zadania określono na 31 maja 2023 r. Ostatni wniosek o wypłatę dofinansowania w 2022 r. miał być złożony do MSiT nie później niż do 10 grudnia, przy czym termin ten mógł być przedłużony za zgodą Ministra Sportu i Turystyki w uzasadnionych przypadkach. Dotacja zaplanowana na 2022 r. miała być wykorzystana do 31 grudnia 2022 r. Rozliczenie dotacji w zakresie rzeczowym i finansowym miało być złożone do MSiT w terminie 60 dni od dnia, w którym uregulowano ostatnią płatność związaną z realizacją zadania.

(akta kontroli str. 886-905, 1064-1082, 1276-1294)

W umowach o dofinansowanie zadań inwestycyjnych zawarto elementy wymagane przez art. 150 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o *finansach publicznych*¹¹ tj.:

- jako cele umów podano nazwy zadań objętych dofinansowaniem, a ich opisy określały wnioski inwestycyjne stanowiące załączniki do umów,
- określono wysokości udzielonych dotacji i terminy jej wykorzystania,
- ustalono terminy i sposób rozliczenia dotacji; rozliczenia miały być sporządzone na formularzu według wzoru stanowiącego załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 2 grudnia 2010 r. w sprawie *szczegółowego sposobu i trybu finansowania inwestycji z budżetu państwa*¹²;
- ustalono terminy zwrotu niewykorzystanej części dotacji; w przypadku niewykonania lub częściowego niewykonania zadania w ustalonym terminie dofinansowanie miało podlegać zwrotowi w terminie 15 dni od upływu terminu realizacji zadania; dofinansowanie w części niewykorzystanej do końca roku budżetowego 2022 miało podlegać zwrotowi do budżetu państwa do 15 stycznia 2023 r.

(akta kontroli str. 886-905, 1064-1082, 1276-1293)

¹¹ Dz.U. z 2023 r. poz. 1270, ze zm., dalej: *ufp*.

¹² Dz.U. nr 238 poz. 1579, dalej: *rozporządzenie w sprawie finansowania inwestycji z budżetu państwa*.

W umowach o dofinansowanie określono, że szczegółowy opis zadań, w tym ich zakres rzeczowy, cele oraz założenia techniczne i finansowe, a także sposób realizacji i utrzymania efektu rzeczowego, określają wnioski inwestycyjne wraz z załącznikami, które stanowią załączniki do zawartych umów o dofinansowanie. W trakcie realizacji zadań zmieniano zakresy rzeczowe inwestycji, przy czym nie dokonywano zmian w umowach o dofinansowanie polegających na weryfikacji wniosków inwestycyjnych, które określały zakres realizowanych zadań. Szczegółowe porównanie zakresów zadań wskazanych we wnioskach o dofinansowanie (założenia inwestycji i programy inwestycyjne) oraz w umowach i ich zmianach dla poszczególnych zadań przedstawiono w dalszej części wystąpienia.

Dyrektor ZIS wyjaśnił, że w trakcie realizacji zadań, o dokonanie wszelkich zmian w zakresie finansowym, rzeczowym i terminowym wnioskowano do MSiT i były one potwierdzane w aneksach do umów o dofinansowanie. MSiT określało potrzebę lub brak konieczności sporządzania aneksów do umów. W sprawie zmiany zakresu rzeczowego zadania dotyczącego przebudowy toru do kajakarstwa górskiego 30 marca i 5 kwietnia 2023 r. MSiT, wyrażając zgody na wnioskowane przez ZIS zmiany, jednocześnie informowało, że aneksy do umów nie są wymagane.

(akta kontroli str. 127-131, 886-905, 1064-1082, 1276-1293, 3925-3926)

Termin zakończenia wszystkich inwestycji przesunięto z 31 maja na 20 czerwca 2023 r. W przypadku remontu Stadionu Miejskiego i budowy boiska do koszykówki 3x3 wynikało to z przesunięcia czasowego w dostawach materiałów budowlanych, które miało związek z zakłóceniem procesu logistycznego m.in. z powodu konfliktu zbrojnego na terytorium Ukrainy. Wydłużenie terminu realizacji zadania dotyczącego przebudowy toru do kajakarstwa górskiego uzasadniano brakiem komponentów do produkcji figur i brakiem podzespołów elektronicznych do automatyki agregatu lodowego, na co, podobnie jak we wcześniejszych zadaniach, miało wpływ zakłócenie procesu logistycznego m.in. z powodu konfliktu zbrojnego na terytorium Ukrainy.

Wszystkie inwestycje zostały ukończone w terminach wyznaczonych umowami. Do złożonych rozliczeń ZIS przedłożył protokoły odbiorów końcowych, z których wynikało, że do 20 czerwca 2023 r. odebrano infrastrukturę i sprzęt przewidziany w ramach poszczególnych zadań inwestycyjnych.

(akta kontroli str. 882, 1012, 1255)

ZIS sporządził rozliczenia na formularzach nieodpowiadających wzorowi z rozporządzenia w sprawie finansowania inwestycji z budżetu państwa. Formularze wynikające z tego rozporządzenia wymagały wskazania w części A: wysokości kosztów inwestycji (w tys. zł), podstawowych efektów rzeczowych inwestycji, okresu realizacji inwestycji, źródeł finansowania (w tys. zł), a w części B: przedstawienia analizy i uzasadnienia różnicy między planowanymi a rzeczywistymi kosztami inwestycji, podstawowymi efektami rzeczowymi inwestycji, okresem realizacji oraz źródłami finansowania. Należało także opisać działania inwestora podjęte w celu usunięcia nieprawidłowości, które występowały w czasie realizacji inwestycji, w tym działania wobec wykonawców inwestycji i ważniejsze rezultaty ich działań. Z kolei formularze rozliczeniowe przesłane do MSiT zawierały wskazanie: efektu rzeczowego uzyskanego w ramach realizacji zadania inwestycyjnego, całkowitą wartość wydatków, rzeczywistą ostateczną wartość zadania i wartość wydatków związanych z realizacją zadania, wysokość przyznanego, niewykorzystanego i wykorzystanego dofinansowania, wysokość zwróconego dofinansowania do MSiT, datę zakończenia zadania, datę ostatniej płatności dokonanej za zrealizowane zadanie oraz zestawienie uzyskanych w toku realizacji zadania dochodów oraz zwrotów podatku VAT. Dyrektor ZIS wraz z główną księgową wyjaśnili, że rozliczenia dofinansowania były składane przez ZIS na formularzach przygotowanych i przesłanych przez MSiT. Wszystkie rozliczenia zostały przyjęte przez MSiT 12 września 2023 r.

(akta kontroli str.127-139, 861-863, 1028-1030, 1262-1264)

4. Zadania inwestycyjne objęte dofinansowaniem z budżetu państwa i realizowane przez ZIS na potrzeby organizacji Igrzysk były ujęte w uchwałach budżetowych GMK

na 2022 i 2023 rok oraz w wieloletniej prognozie finansowej GMK (WPF). Środki niezbędne na współfinansowanie kosztów inwestycji były zaplanowane w planie finansowym ZIS w koniecznej wysokości. W przypadku aneksowania umów o dofinansowanie, dokonywane były zmiany w planie finansowym jednostki i WPF.

Inwestycje te zostały po raz pierwszy ujęte w *Wykazie Przedsięwzięć Wieloletnich Miasta Krakowa na lata 2022–2044*, zaktualizowanym uchwałą Rady Miasta Krakowa z 27 kwietnia 2022 r.¹³ Miały one zostać zrealizowane w latach 2022–2023.

Na *Remont Stadionu Miejskiego im. Henryka Reymana* przewidziano pierwotnie łączne nakłady finansowe w wysokości 89 000 tys. zł, które 7 grudnia 2022 r. zwiększono do 100 014 tys. zł, a ostatecznie po zmianach (5 kwietnia 2023 r.) ustalono na poziomie 108 914 tys. zł, tj. o 19 914 tys. zł więcej niż początkowo planowano.

Zadanie *Budowa toru do kajakarstwa klasycznego oraz przebudowa toru do kajakarstwa górskiego OSiR „Kolna”* pierwotnie miała kosztować 65 000 tys. zł. 21 grudnia 2022 r. zmieniono nazwę zadania na *Przebudowa toru do kajakarstwa górskiego OSiR „Kolna”* i zmniejszono nakłady do 46 395 tys. zł. W WPF na lata 2023–2045 kwotę na realizację tego zadania określono na 68 428 tys. zł, 8 marca 2023 r. zmniejszono do 44 328 tys. zł, a 5 lipca 2023 r. (po zakończeniu Igrzysk) zmniejszono do 22 528 tys. zł. Nakłady były więc o 42 472 tys. zł mniejsze niż początkowo planowano i wynikały ze zmniejszenia zakresu realizowanego zadania.

Nakłady finansowe na *Budowę boiska do koszykówki 3x3 Hala Cracovia Centrum Sportu Niepełnosprawnych* miały wynieść 3000 tys. zł. W WPF na lata 2023–2045 kwotę na realizację tego zadania określono na 4442 tys. zł, a 8 marca 2023 r. zmniejszono do kwoty pierwotnej (3000 tys. zł).

(akta kontroli str. 575-579, 587-651, 655-677, 3897, 3899)

5. Wnioski o dofinansowanie zawierały założenia inwestycji oraz programy inwestycji opracowane na podstawie rozporządzenia ws. *finansowania inwestycji z budżetu państwa*.

5.1. Założenia inwestycji pn. *Modernizacja Toru Kajakarstwa Górskiego KOLNA wraz z zapleczem hotelowym i sportowym (Hala sportowa)* obejmowały przebudowę i budowę toru do kajakarstwa górskiego. Celem tej inwestycji było przystosowanie obiektu do współczesnych wymogów technicznych i sportowych. Zakres prac remontowo-instalacyjnych obejmował: nową geometrię toru do kajakarstwa górskiego, zadaszenie o długości 400 m i szerokości 45 m, system montażu figur, systemy startowe oraz system zasilania toru do kajakarstwa górskiego w wodę. Założenia inwestycji obejmowały także część dotyczącą modernizacji infrastruktury teletechnicznej OSiR „Kolna”, tj.:

- modernizację hotelu, w ramach której prace remontowo-instalacyjne miały objąć systemy wentylacji i klimatyzacji, remont sal konferencyjnych, remont pokoi wraz z wymianą wyposażenia oraz remont/czyszczenie elewacji,
- modernizację hali sportowej, w ramach której przedmiotem prac remontowo-instalacyjnych planowano objąć wymianę podłogi sportowej, remont pomieszczeń siłowni wraz z wymianą wyposażenia oraz remont/czyszczenie elewacji.

W programie inwestycji dla zadania *Przebudowa toru do kajakarstwa górskiego OSiR „Kolna” w Krakowie na potrzeby Igrzysk* wskazano, że:

- uzasadnieniem celowości inwestycji było przeprowadzenie Igrzysk oraz dostosowanie toru do kajakarstwa górskiego do aktualnych wymogów Federacji Kajakowej,
- zakres rzeczowy zadania obejmował wykonanie dokumentacji projektowej przebudowy toru do kajakarstwa górskiego oraz zaplecza, wykonanie robót budowlanych w zakresie przebudowy żelbetowej niecki toru, jego zadaszenia

¹³ Uchwała nr LXXXIII/2364/22 Rady Miasta Krakowa z 27 kwietnia 2022 r. w sprawie zmiany uchwały nr LXXV/2084/21 Rady Miasta Krakowa z dnia 15 grudnia 2021 r. w sprawie *Wieloletniej Prognozy Finansowej Miasta Krakowa z późniejszymi zmianami*.

i układu gospodarki wodnej (wariant hybrydowy grawitacyjno-pompowy) oraz wykonanie robót budowlanych w zakresie modernizacji hotelu, hali sportowej i basenowej,

- w ocenie efektywności inwestycji podano: *dostosowanie TKG do wymogów federacji dla potrzeb organizacji imprez Mistrzostw Świata Seniorów, optymalizacja kosztów funkcjonowania TKG w zakresie poboru wody oraz modelu zarządzania (treningi, zawody), unowocześnienie bazy hotelowej i sportowej,*
- planowanymi efektami rzeczowymi były przebudowa toru na długości 400 m i szerokości 46 m wraz z zadaszeniem oraz zmodernizowane obiekty hotelu, hali sportowej i hali basenowej.

(akta kontroli str. 18, 567-572, 3974-3976)

Wniosek o dofinansowanie inwestycji na OSiR „Kolna” został zaakceptowany przez MSiT. Minister Finansów decyzją z 30 marca 2022 r., na wniosek Ministra Sportu i Turystyki z 25 marca 2022 r., udzielił zapewnienia na finansowanie zadań *Budowa toru do kajakarstwa klasycznego OSiR „Kolna” i Przebudowa toru do kajakarstwa górskiego OSiR „Kolna”* wynikających z rozporządzenia ws. wykazu przedsięwzięć. W limicie ustalonym na ten cel w ustawach budżetowych na lata 2022–2023 miały zostać uwzględnione środki w wysokości łącznej wysokości 58 500 tys. zł (22 500 tys. zł w 2022 r. i 36 000 tys. zł w 2023 r.) w rezerwie celowej budżetu państwa.

W wyniku decyzji o zmianie lokalizacji zawodów w kajakarstwie klasycznym z OSiR „Kolna” na zalew Kryspinów z rozporządzenia ws. wykazu przedsięwzięć usunięto zadanie *Budowa toru do kajakarstwa klasycznego OSiR „Kolna”*.

22 czerwca 2022 r. Prezydent Miasta Krakowa zwrócił się do Ministra Sportu i Turystyki o utrzymanie pełnej kwoty przyznanego dofinansowania (58 500 tys. zł) na przebudowę toru do kajakarstwa górskiego, pomimo usunięcia z listy przedsięwzięć zadania dotyczącego budowy toru do kajakarstwa klasycznego. W ocenie Prezydenta pozostawienie całej kwoty na realizację przebudowy toru do kajakarstwa górskiego miało pozwolić pokryć zwiększone koszty budowy toru wynikające z inflacji, wzrostu cen materiałów budowlanych oraz skutków ekonomicznych konfliktu zbrojnego na terytorium Ukrainy. Wnioskowana kwota miała być niezbędna, aby kompleksowo unowocześnić obiekt, zapewnić niższe koszty jego późniejszej eksploatacji, uwzględnić aktualne wymagania odnośnie do kwestii ochrony klimatu i właściwej retencji wody oraz zaopatrzenia w energię zarówno toru, jak i towarzyszących mu obiektów zaplecza.

Pismem z 31 sierpnia 2022 r. dyrektor Departamentu Infrastruktury Sportowej w MSiT (DIS w MSiT) wystąpił do ZIS o przedstawienie aktualnego kosztorysu inwestycji i jej harmonogramu rzeczowo-finansowego.

8 września 2022 r. ZIS przedstawił kosztorys inwestycji dla zadania dotyczącego przebudowy toru do kajakarstwa górskiego, który obejmował: przebudowę toru do kajakarstwa górskiego (44 328 tys. zł), modernizację internatu sportowego – roboty remontowe w pomieszczeniach, klimatyzacja i wentylacja oraz iniekcja (7517,7 tys. zł), modernizację hali sportowej – podłoga sportowa (708,4 tys. zł), modernizację hali basenowej – posadzki (738 tys. zł) oraz pozycję *Modernizacja OSiR Kolna – rezerwacja na roboty uzupełniające i waloryzację zgodnie z UZP* (5208 tys. zł). Harmonogram rzeczowo-finansowy miał zostać przedstawiony po podpisaniu umów z wykonawcami.

W piśmie z 22 września 2022 r. Prezydent Miasta Krakowa poinformował Ministra Sportu i Turystyki, że zadanie dotyczące przebudowy toru do kajakarstwa górskiego zostało rozpoczęte. Szacunkowa wartość inwestycji, zgodnie z przedłożoną 22 czerwca 2022 r. aktualizacją, wynosiła 65 000 tys. zł. Zawarto umowę z biurem projektowym z 17 maja 2022 r. na *opracowanie programu funkcjonalno-użytkowego wraz z obliczeniem planowanych kosztów prac projektowych i robót budowlanych przebudowy toru do kajakarstwa górskiego* za 1107 tys. zł. Prezydent wskazał, że w toku przygotowań podzielono zakres inwestycji na oddzielne etapy i dla każdego

wprowadzono odrębne postępowanie przetargowe. Postępowania wszczęte 27 i 28 czerwca 2022 r. zostały odpowiednio 26 i 28 lipca 2022 r. unieważnione na podstawie art. 255 pkt 1 lub 3 *pzp* (nie złożono żadnej oferty bądź złożono oferty z ceną przewyższającą kwotę, jaką zamawiający zamierzał przeznaczyć na zamówienie). Według stanu na 22 września 2022 r. ponownie ogłoszono postępowania przetargowe i w jednym przypadku trwała ocena ofert, a w drugim nie minął jeszcze termin składania ofert.

(akta kontroli str. 1007-1009, 1924-1926, 3929-3973, 4028-4030)

Minister Finansów decyzją z 14 października 2022 r., na wniosek Ministra Sportu i Turystyki z 11 października 2022 r., skorygował decyzję z 30 marca 2022 r., udzielając zapewnienia finansowania dla zadania *Przebudowa toru do kajakarstwa górskiego OSiR „Kolna”* w wysokości 39 895 tys. zł (19 895 tys. zł w 2022 r. i 20 000 tys. zł w 2023 r.) w rezerwie celowej budżetu państwa. Korekta decyzji wynikała z wyłączenia z realizacji zadania *Budowa toru do kajakarstwa klasycznego OSiR „Kolna”* oraz zmiany harmonogramu rzeczowo-finansowego realizowanej inwestycji.

28 października 2022 r. Prezydent Miasta Krakowa poinformował Ministra Sportu i Turystyki, że ze zdumieniem przyjął do wiadomości decyzję Ministra Finansów. Powołał się na pisma z czerwca i z września 2022 r. dotyczące wnioskowania o utrzymanie pełnej kwoty dofinansowania za inwestycję na OSiR „Kolna”, na które nie uzyskał odpowiedzi. Wskazał na prowadzone rozmowy i deklarowaną chęć rozszerzenia zakresu rzeczowego inwestycji w celu kompleksowego unowocześnienia obiektu toru do kajakarstwa górskiego, w tym infrastruktury towarzyszącej służącej zawodnikom (np. modernizacja obiektu hotelowego). Zwrócił także uwagę, że w ramach ogłaszanych postępowań przetargowych na realizację przebudowy toru do kajakarstwa górskiego, kwoty podane w ofertach znacząco przewyższały kwotę, którą GMK zamierzała przeznaczyć na sfinansowanie zamówienia. Wskazał także, że sądził, iż możliwa będzie realizacja planów rozbudowy infrastruktury towarzyszącej, jednak decyzja o zmniejszeniu dofinansowania pozbawiła GMK możliwości jej realizacji. Prezydent Miasta Krakowa zwrócił się o podjęcie działań w zakresie zmiany decyzji Ministra Finansów.

Pismem z 28 października 2022 r. zastępca dyrektora ZIS ds. inwestycji zwrócił się do MSiT o ustanowienie środków z 2022 r. jako wydatków niewygasających z końcem 2022 r. dla wszystkich zadań realizowanych przez ZIS w ramach Programu wsparcia, w tym dla zadania dotyczącego przebudowy toru do kajakarstwa górskiego w wysokości 22 500 tys. zł. Wynikało to z problemów z wyłonieniem wykonawców. Zastępca dyrektora ZIS wskazał, że spośród trzech postępowań przetargowych ogłoszonych w sierpniu i we wrześniu 2022 r. dwa zostały odpowiednio 7 i 24 października 2022 r. unieważnione m.in. z powodu braku ofert lub cen przewyższających kwotę, jaką ZIS zamierzał przeznaczyć na sfinansowanie zamówienia, a w trzecim postępowaniu trwała ocena ofert. 17 października 2022 r. po raz trzeci ogłoszono postępowanie na jeden z zakresów.

(akta kontroli str. 1904-1906, 3982-3985)

29 listopada 2022 r. została zawarta umowa na dofinansowanie inwestycji *Przebudowa toru do kajakarstwa górskiego OSiR „Kolna”*, w której określono całkowitą wartość wydatków na poziomie 44 328 tys. zł, w tym dofinansowanie w kwocie nieprzekraczającej 39 895 tys. zł, przy czym w 2022 r. nie więcej niż 19 895 tys. zł, a w 2023 r. nie więcej niż 20 000 tys. zł.

Umowa ta w § 7 ust. 2 przewidywała, że środki zaplanowane do wykorzystania w 2022 r. nie mogły być zgłoszone jako wydatki niewygasające z upływem roku budżetowego.

Minister Finansów decyzją z 30 grudnia 2022 r., na wniosek Ministra Sportu i Turystyki z 13 grudnia 2022 r., ponownie zmienił decyzję o zapewnieniu finansowania wydatków z 30 marca 2022 r. na zadanie dotyczące przebudowy toru do kajakarstwa górskiego i przeniósł całą kwotę limitu ustalonego na ten cel w ustawie budżetowej na

2023 r. (39 895 tys. zł). Środki te miały zostać uwzględnione w rezerwie celowej budżetu państwa.

(akta kontroli str. 1064-1079, 1901-1902)

19 stycznia 2023 r. Prezydent Miasta Krakowa zwrócił się z wnioskiem o zmianę umowy o dofinansowanie i wydłużenie terminu realizacji zadania *Przebudowa toru do kajakarstwa górskiego OSiR „Kolna”* do 29 grudnia 2023 r. Uzasadniał to trudnościami w wyborze wykonawców w postępowaniach o udzielenie zamówienia na to zadanie – przeprowadzono sześć postępowań o udzielenie zamówienia w trybie *pzp*, które zostały unieważnione z powodu braku ofert oraz ze względu na to, że cena najkorzystniejszej oferty lub oferta z najniższą ceną przewyższały kwotę jaką ZIS zamierzał przeznaczyć na sfinansowanie zadania. Podpisanie aneksu miało umożliwić etapowanie zakresu robót budowlanych związanych z przebudową toru do kajakarstwa górskiego. W pierwszej kolejności do 31 maja 2023 r. miały zostać wykonane prace, które nie wymagały pozyskania decyzji pozwolenia wodnoprawnego i pozwolenia na budowę. Zmiana terminu zakończenia zadania miała nie mieć wpływu na organizację Igrzysk. Pozostałe roboty, które docelowo miały zmienić tor do kajakarstwa górskiego w pożądaną przez sportowców ośrodek sportowy i szkoleniowy na miarę europejskich i światowych wydarzeń sportowych miały zostać wykonane do 29 grudnia 2023 r. na podstawie opracowanej do tego czasu dokumentacji projektowej i pozyskanych wymaganych prawem decyzji administracyjnych.

Pismem z 8 lutego 2023 r. dyrektor DIS w MSiT poinformował GMK, że Minister Sportu i Turystyki, biorąc pod uwagę regulacje ustawowe i wykonawcze, nie przychylił się do tej prośby. Poinformował, że utrzymanie dofinansowania na obowiązujących wówczas warunkach było możliwe jedynie dla etapu robót, które były niezbędne dla przeprowadzenia Igrzysk i które zostaną wykonane w terminach określonych w umowie. Wskazał również, że GMK może rozważyć, po odpowiednim przygotowaniu się do realizacji zadania, ubieganie się w przyszłości o środki ministerialne w ramach regularnych programów dedykowanych tego typu obiektom. Podał, że programem, który wydawał się właściwy był *Program inwestycji o szczególnym znaczeniu dla sportu*.

(akta kontroli str. 3986-3988)

W marcu 2023 r. Prezydent Miasta Krakowa zwrócił się dwukrotnie do MSiT z prośbą o zgodę na zwiększenie zakresu rzeczowego zadania *Przebudowa toru do kajakarstwa górskiego OSiR „Kolna”*, przy czym 3 marca 2023 r. o wykorzystanie 6000 tys. zł na wykonanie modernizacji infrastruktury towarzyszącej przy obiektach OSiR „Kolna” w zakresie: wentylacji, klimatyzacji, modernizacji kotłowni oraz zakupu telebimu, a 29 marca 2023 r. o wykorzystanie 12 000 tys. zł na dostawę zadaszenia kryjącego tor o wymiarach 140 m x 27 m, zakup kontenerów szatniowo-sanitarnych oraz sprzętu do utrzymania toru, tj. traktora, myjki ciśnieniowej i agregatu prądotwórczego. W obu przypadkach dyrektor DIS w MSiT w pismach z 30 marca i 5 kwietnia 2023 r. poinformował ZIS, że Minister Sportu i Turystyki wyraził zgodę na rozszerzenie zakresu rzeczowego zadania. Wskazał także, że aneks do umowy nie był wymagany oraz przypomniał, że warunki przeznaczenia dotacji ze środków budżetu państwa na zakup lub wytworzenie środków trwałych reguluje rozporządzenie ws. *finansowania inwestycji z budżetu państwa* i poczynione zakupy muszą być zgodne z tymi przepisami.

W rezultacie na dodatkowy zakres rzeczowy miało być przeznaczone 18 000 tys. zł, tj. 45,1% przyznanego dofinansowania na zadanie *Przebudowa toru do kajakarstwa górskiego OSiR „Kolna”*.

W maju 2023 r. Dyrektor ZIS poinformował MSiT o niewykorzystaniu ponad połowy przyznanego dofinansowania na zadanie *Przebudowa toru do kajakarstwa górskiego OSiR „Kolna”*. W piśmie z 9 maja 2023 r. wskazał, że ZIS pozostawia do dyspozycji MSiT wolne środki finansowe z udzielonego dofinansowania w wysokości 23 000 tys. zł, a w piśmie z 17 maja 2023 r., że po rozstrzygnięciu zamówień

publicznych z poprzedzającego tygodnia ZIS pozostawia do dyspozycji MSiT wolne środki finansowe w wysokości 21 800 tys. zł, tj. 55% przyznanego dofinansowania. Planowany całkowity koszt inwestycji miał wynieść 20 106 tys. zł, w tym dofinansowanie w kwocie 18 095 tys. zł. Aneks z 25 maja 2023 r. zmniejszono kwotę dofinansowania do 18 095 tys. zł i całkowitą wartość wydatków do 20 106 tys. zł. Termin zakończenia zadania przesunięto na 20 czerwca 2023 r.

Minister Finansów decyzją z 20 czerwca 2023 r., na wniosek Ministra Sportu i Turystyki z 30 maja 2023 r., skorygował decyzję o zapewnieniu finansowania zadania *Przebudowa toru do kajakarstwa górskiego OSiR „Kolna”* i zmniejszył limit środków na dofinansowanie inwestycji do 18 095 tys. zł. Wskazał, że korekta ta wynika ze zmiany harmonogramu rzeczowo-finansowego realizowanej inwestycji i dotyczy również ograniczenia jej zakresu rzeczowego.

W rezultacie z przyznanego dofinansowania w wysokości 39 895 tys. zł na zadanie *Przebudowa toru do kajakarstwa górskiego OSiR „Kolna”*, którego zakres określono we wniosku z 9 marca 2022 r., skorygowanym w piśmie z 8 września 2022 r., pozostała kwota 18 095 tys. zł, przy czym na zakres rzeczowy zwiększony na podstawie wniosków z marca 2023 r. ZIS planował przeznaczyć 18 000 tys. zł.

(akta kontroli str. 1013, 1081-1082, 1898, 3925-3927, 3989-3993)

W założonym terminie realizacji zadania *Przebudowa toru do kajakarstwa górskiego OSiR Kolna*, tj. do 20 czerwca 2023 r., zmodernizowano trybuny przy torze, przeprowadzono renowację toru (metodą na mokro z uzupełnieniem ubytków), wyposażono tor w system bramkowy, system figur, siedziska na trybunach, zestaw szandorów do awaryjnego zamknięcia odpływu wody na tor kajakarski, a także zmodernizowano sterownię toru oraz wymieniono sieć i instalacje elektryczne na torze kajakarskim. Zmodernizowano także instalacje grzewcze oraz klimatyzację i wentylację w budynku hotelu, mobilną platformę startową do *kayak-crossu*, boksy sędziowskie i system naciągowy. Kupiono trzy ekrany LED oraz sprzęt do utrzymania toru, tj. ciągnik rolniczy z wyposażeniem, posypywarke, wysięgnik wielofunkcyjny, przyczepę, zamiatarkę, traktorek i urządzenie ciśnieniowe.

(akta kontroli str. 273-314)

W stosunku do zakresu rzeczowego objętego wnioskiem z 9 marca 2022 r. o przyznanie dotacji wraz z późniejszymi zmianami, ZIS nie zrealizował:

- spośród prac remontowo-instalacyjnych: nowej geometrii toru, zadaszenia o długości 400 m i szerokości 45 m, systemu zasilania toru do kajakarstwa górskiego w wodę,
- spośród rozszerzonego zakresu, o którym mowa we wnioskach z marca 2023 r.: części prac z zakresu modernizacji infrastruktury towarzyszącej przy obiektach OSiR „Kolna”, zadaszenia kryjącego tor o wymiarach 140 m x 27 m, zakupu kontenerów szatniowo- sanitarnych oraz zakupu agregatu prądotwórczego.

Pełniąca obowiązki dyrektor ZIS wyjaśniła, że tor został dostosowany do przeprowadzania zawodów poprzez zakup i montaż platformy startowej do dyscypliny *kayak cross*, natomiast nie dokonano faktycznej optymalizacji kosztów w zakresie poboru wody i modelu zarządzania, ponieważ nie udało się przebudować toru, a jedynie go zmodernizować.

Postępowania o udzielenie zamówienia w powyższym zakresie były unieważniane z powodu braku ofert bądź z powodu tego, że ceny ofert przekraczały kwotę przeznaczoną na realizację zamówienia. I tak postępowania o udzielenie zamówienia publicznego:

- obejmujące nową geometrię toru przeprowadzono sześciokrotnie i za każdym razem były unieważniane; pięć postępowań przeprowadzono w trybie przetargu nieograniczonego, a jedno w trybie negocjacji bez ogłoszenia; w czterech postępowaniach nie wpłynęły żadne oferty, a w dwóch złożone oferty przekraczały środki jakie ZIS zamierzał przeznaczyć na realizację zamówienia o odpowiednio 97,8%, 158,2% i 51,9%;

- na budowę zadaszenia od długości 400 m i szerokości 45 m przeprowadzono w trybie przetargu nieograniczonego i zostało unieważnione z powodu ceny oferty przekraczającej kwotę jaką ZIS zamierzał przeznaczyć na sfinansowanie tego zadania o 307%;
- obejmujące system zasilania toru do kajakarstwa górskiego w wodę (pompownia P1 i P2) przeprowadzono dwukrotnie w trybie przetargu nieograniczonego i zostały unieważnione z powodu braku ofert;
- obejmujące roboty ogólnobudowlane w zakresie wykończenia wnętrz w budynku hotelu (w tym malowanie, wymianę wykładzin podłogowych, wymianę armatury w łazienkach oraz modernizację elewacji i wymianę stolarki okiennej), a także postępowanie na usunięcie przyczyn zawilgoceń i zalegania wody gruntowej na poziomie piwnic w budynku hotelu oraz hali basenu na terenie OSiR „Kolna” przeprowadzono w trybie przetargu nieograniczonego i unieważniono z powodu braku ofert;
- obejmujące budowę zadaszenia kryjącego tor o wymiarach 140 m x 30 m (w jednym postępowaniu 140 m x 27 m) przeprowadzono pięciokrotnie i za każdym razem unieważniono; cztery postępowania przeprowadzono w trybie przetargu nieograniczonego, a jedno w trybie negocjacji bez ogłoszenia; w trzech postępowaniach nie wpłynęły żadne oferty, a w dwóch ceny złożonych ofert przekraczały kwotę jaką ZIS zamierzał przeznaczyć na sfinansowanie tego zadania odpowiednio o 97,8%, 158,2% i 51,9%;
- obejmujące kontenery szatniowo-sanitarne przeprowadzono sześciokrotnie i za każdym razem je unieważniono; pięć postępowań przeprowadzono w trybie przetargu nieograniczonego, a jedno w trybie negocjacji bez ogłoszenia; w czterech postępowaniach nie wpłynęły żadne oferty, a w dwóch ceny złożonych ofert przekraczały kwotę jaką ZIS zamierzał przeznaczyć na sfinansowanie tego zadania odpowiednio o 97,8%, 158,2% i 51,9%;
- obejmujące agregaty prądotwórcze przeprowadzono dwukrotnie w trybie przetargu nieograniczonego i je unieważniono; w jednym postępowaniu nie wpłynęła żadna oferta, a w drugim ceny złożonych ofert przekraczały kwotę jaką ZIS zamierzał przeznaczyć na sfinansowanie tego zadania odpowiednio o 18,2% i 22,5%.

(akta kontroli str. 18, 29-44, 567-572, 3810-3813)

Dyrektor ZIS wskazał, że ZIS nie przygotowywał propozycji inwestycji sportowych koniecznych do realizacji na potrzeby Igrzysk, które miałyby być zgłoszone do ujęcia w rozporządzeniu ws. wykazu przedsięwzięć. W przypadku toru do kajakarstwa górskiego konsultowano ustnie wymianę systemu wentylacji i klimatyzacji w hotelu i platformy do *kayak cross* z dzierżawcą OSiR „Kolna”, a ośrodek ten jako potencjalne miejsce przeprowadzenia zawodów w kajakarstwie podczas Igrzysk wskazali ówczesnemu Ministrowi Sportu Marszałek Województwa Małopolskiego i Prezydent Miasta Krakowa. Na prośbę Pełnomocnika Prezydenta ds. RKF w lipcu i w sierpniu 2021 r. ZIS uzupełniał przesyłane zestawienia dotyczące wykazu dyscyplin i lokalizacji inwestycji, przesyłane później do MAP. W zestawieniu przesłanym do UMK 13 sierpnia 2021 r. w części dotyczącej powierzchni inwestycji ZIS wskazał *brak możliwości podania powierzchni ze względu na brak dokumentacji projektowej*. Dyrektor ZIS wyjaśnił, że ZIS nie dysponował dokumentacją techniczną planowanych przedsięwzięć i w związku z tym nie mógł podać powierzchni obiektów objętych inwestycjami. Wyjaśniając na jakiej podstawie w tej sytuacji oszacowano wartości tych zadań (pierwsze zgłoszenie zadań zostało wysłane przez Prezydenta Miasta Krakowa do MAP 2 listopada 2020 r., a wnioski o dofinansowanie inwestycji złożono w MSiT 9 marca 2022 r.), Dyrektor ZIS wskazał, że ZIS jako specjalistyczna jednostka zajmująca się przygotowaniem i realizacją procesu budowlanego inwestycji o charakterze sportowym oszacowała możliwy koszt ich realizacji na podstawie doświadczenia.

Dyrektor ZIS wyjaśnił, że przyczyną zmniejszenia wartości całego zadania *Przebudowa toru do kajakarstwa górskiego OSiR „Kolna”* i niewykorzystania przyznanego dofinansowania na jego realizację był negatywny wynik czterech postępowań na przebudowę toru do kajakarstwa górskiego oraz ocena dokonana przez ZIS o braku możliwości przebudowy toru ze względu na zbyt krótki czas pozostający na wykonanie zadania, tj. 5 miesięcy (od 1 stycznia do 31 maja 2023 r.) przy konieczności pozyskania pozwolenia na budowę wraz z innymi uzgodnieniami administracyjnymi. Dyrektor ZIS wskazał także na ryzyko wykonania tego zadania w okresie zimowym, możliwość wystąpienia na wiosnę wysokich stanów w Wiśle (teren toru zlokalizowany jest w międzywalu).

Pełniąca obowiązki dyrektor ZIS wskazała, że ocena, o której mowa powyżej, została dokonana w grudniu 2022 r. przez Dyrektora ZIS, *przy uwzględnieniu możliwości technicznych realizacji toru, a także braku możliwości pozyskania wszystkich uzgodnień*. Podała również, że dla inwestycji związanej z przebudową toru, tj. na wyburzenie istniejącej niecki i wybudowanie nowego toru do kajakarstwa górskiego było wymagane uzyskanie pozwolenia na budowę oraz innych uzgodnień administracyjnych (pozwolenie wodno-prawne). Podjęcie decyzji o realizacji inwestycji w formule *zaprojektuj i wybuduj* w grudniu 2022 r. związanej z modernizacją toru do kajakarstwa górskiego jednoznacznie wskazywało na konieczność uzyskania pozwolenia na budowę i uzgodnienia, tj. pozwolenia wodno-prawnego.

Wyjaśniając na jakiej podstawie, mając na względzie podane okoliczności niezrealizowania zadania w planowanym pierwotnie zakresie, w pismach z czerwca i z października 2022 r. wnioskowano do MSiT o utrzymanie dofinansowania na poziomie 58 500 tys. zł (przewidzianego na inwestycję obejmującą również budowę toru do kajakarstwa klasycznego) argumentując to chęcią zrealizowania zadania w szerszym zakresie niż ujęty w umowie o dofinansowanie, Dyrektor ZIS wyjaśnił, że wówczas ZIS uznawał za możliwą realizację zadania w szerszym zakresie, tj. modernizację infrastruktury towarzyszącej (remont internatu/hotelu, hali basenowej i sportowej).

W kwestii wnioskowanego w marcu 2023 r. zwiększenia zakresu rzeczowego zadania, a w maju 2023 r. poinformowania MSiT o niewykorzystaniu środków stanowiących ponad połowę przyznanego dofinansowania Dyrektor ZIS wyjaśnił, że zmiany zakresu rzeczowego zadania dotyczącego przebudowy toru do kajakarstwa górskiego wynikały z rozpoznania bieżących potrzeb remontowych i braków w wyposażeniu, które było niezbędne do funkcjonowania obiektu.

Dyrektor ZIS podał, że w wyniku zmniejszenia zakresu zadania dotyczącego przebudowy toru do kajakarstwa górskiego (i odpowiednio dofinansowania) nie wykonano rozbiórki istniejącego toru, budowy nowej rynny toru oraz budowy nowego systemu figur. Wskazał, że niewykonanie tych robót nie miało wpływu na możliwość rozegrania zawodów podczas Igrzysk.

W sprawie planowanej do uzyskania w wyniku realizacji tej inwestycji optymalizacji kosztów w zakresie poboru wody i modelu zarządzania pełniąc obowiązki dyrektor ZIS podała, że tor został dostosowany do przeprowadzenia zawodów poprzez zakup i montaż platformy startowej do dyscypliny kayak cross. Nie dokonano faktycznej optymalizacji kosztów w zakresie poboru wody i modelu zarządzania, co było związane z tym, że tor nie został przebudowany, a jedynie zmodernizowany.

Zdaniem NIK inwestycja dotycząca przebudowy toru do kajakarstwa górskiego w planowanym pierwotnie zakresie od początku jej zgłoszenia do realizacji była obciążona ryzykiem pełnego wykonania przed Igrzyskami. Umowa na dofinansowanie została podpisana z końcem listopada 2022 r., a z oceny Dyrektora ZIS dokonanej w następnym miesiącu wynikało, że inwestycja ta w zasadniczym zakresie, tj. dotyczącym przebudowy toru do kajakarstwa górskiego, okazała się niemożliwa do realizacji przed Igrzyskami. W konsekwencji w styczniu 2023 r. złożony został do MSiT wniosek o wydłużenie terminu realizacji zadania do końca 2023 r., na co jednak nie uzyskano zgody. NIK zwraca uwagę, że konieczność uzyskania

stosownych pozwoleń, w tym decyzji o pozwoleniu wodnoprawnym, decyzji o pozwoleniu na budowę oraz innych wymaganych obowiązującymi przepisami wynikała z programu funkcjonalno-użytkowego opracowanego dla tej inwestycji w maju 2022 r., tj. pół roku przed podpisaniem umowy o dofinansowanie i dokonaniem oceny przez Dyrektora ZIS, o której mowa powyżej.

NIK zwraca również uwagę, że w raporcie z wizytacji OSiR „Kolna” przeprowadzonej w sierpniu 2021 r. przez dyrektora DIS w MSiT w sprawie planowanej inwestycji polegającej na rozbudowie i modernizacji toru do kajakarstwa górskiego oraz budowie toru do kajakarstwa klasycznego (slalom kajakowy, sprint), podniesiono, że w związku z dużym zakresem robót specjalistycznych, szczególnie w przypadku budowy toru do kajakarstwa klasycznego, zakończenie realizacji inwestycji przed Igrzyskami staje się coraz bardziej wątpliwe. W opinii DIS w MSiT szacowany wówczas koszt tej inwestycji (57 mln zł) mógł okazać się zaniżony. NIK zauważa przy tym, że w raporcie z tej wizytacji wskazano również, że inwestycja ta była konieczna do realizacji z wielu powodów, głównie z braku alternatywy w kontekście Igrzysk, a także z ogromnej szansy na stworzenie ośrodka szkolenia w kajakarstwie na światowym poziomie.

(akta kontroli str. 59-62, 64-66, 110-126, 3810-3813, 3986-3988, 4032-4035)

5.2. Założenia inwestycji pn. *Budowa kompleksu boisk do koszykówki 3x3 przy Hali 100-lecia KS Cracovia – Centrum Sportu Osób Niepełnosprawnych, al. Marszałka Ferdynanda Focha 40 w Krakowie* obejmowało budowę 3-4 boisk do koszykówki 3x3 zgodnie z programem Igrzysk i przepisami FIBA (ang. *International Basketball Federation*) oraz modernizację hali sportowej. W ramach budowy boisk wskazano dwa warianty:

- wariant I – budowa boisk, którego zakres prac obejmował roboty budowlane w zakresie podbudowy, instalacji, nawierzchni i wyposażenia boisk oraz roboty budowlane związane z zagospodarowaniem terenu i techniczną infrastrukturą towarzyszącą: budowa trybun, oświetlenia i ciągów pieszych,
- wariant II – zakup/wynajem, którego zakres prac obejmował zakup/wynajem i montaż mobilnych boisk do koszykówki wraz z wyposażeniem oraz roboty budowlane związane z zagospodarowaniem terenu i techniczną infrastrukturą towarzyszącą: montaż trybun, oświetlenia i ciągów pieszych.

Założono, że zaplecze szatniowo-sanitarne dla zawodników będzie zapewnione w oparciu o halę sportową. Modernizacja hali sportowej miała objąć remont i adaptację pomieszczeń. Miała na celu spełnienie oczekiwań Inwestora i Użytkownika.

W programie inwestycji dla zadania *Budowa boiska do koszykówki 3x3 Hala Cracovia Centrum Sportu Niepełnosprawnych Kraków, al. Focha 40* wskazano, że:

- uzasadnieniem celowości inwestycji było przeprowadzenie Igrzysk,
- zakres rzeczowy zadania obejmował wykonanie dokumentacji projektowej budowa boiska do koszykówki 3x3, robót budowlanych w zakresie budowy boisk do koszykówki 3x3 wraz z niezbędną infrastrukturą techniczną,
- w ocenie efektywności inwestycji podano: *unowocześnienie bazy sportowo-rekreacyjnej przy obiekcie Hali Cracovia Centrum Sportu Niepełnosprawnych Kraków, al. Focha 40*,
- planowanymi efektami rzeczowymi była budowa boisk sportowych do koszykówki 3x3 wraz z niezbędną infrastrukturą techniczną i zmodernizowane tereny przy hali Cracovia.

Wniosek o dofinansowanie inwestycji przy Hali Cracovia został zaakceptowany przez MSiT. Minister Finansów decyzją z 30 marca 2022 r., na wniosek Ministra Sportu i Turystyki z 25 marca 2022 r., udzielił zapewnienia na finansowanie zadania *Budowa boiska do koszykówki 3x3 Hala Cracovia Centrum Sportu Niepełnosprawnych* wynikającego z rozporządzenia ws. wykazu przedsięwzięć. W limicie ustalonym na ten cel w ustawach budżetowych na lata 2022–2023 miały zostać uwzględnione środki w wysokości 2700 tys. zł (1350 tys. zł w 2022 r. i 1350 tys. zł w 2023 r.) w rezerwie celowej budżetu państwa.

28 czerwca 2022 r. została zawarta umowa na dofinansowanie inwestycji *Budowa boiska do koszykówki 3x3 Hala Cracovia Centrum Sportu Niepełnosprawnych*, w której określono całkowitą wartość wydatków na poziomie 3000 tys. zł, w tym dofinansowanie w kwocie nieprzekraczającej 2700 tys. zł, przy czym w 2022 i w 2023 r. nie więcej niż po 1350 tys. zł.

Minister Finansów decyzją z 30 grudnia 2022 r., na wniosek Ministra Sportu i Turystyki z 13 grudnia 2022 r., zmienił decyzję o zapewnieniu finansowania wydatków z 30 marca 2022 r. na budowę boiska do koszykówki 3x3 i przeniósł całą kwotę limitu ustalonego na ten cel w ustawie budżetowej na 2023 r. (2700 tys. zł). Środki te miały zostać uwzględnione w rezerwie celowej budżetu państwa.

23 maja 2023 r. Dyrektor ZIS zwrócił się do MSiT o przesunięcie terminu zakończenia zadania inwestycyjnego z 31 maja na 20 czerwca 2023 r. Powodem zmiany terminu miały być przesunięcia czasowe dostaw materiałów budowlanych, które były niezbędne do kompleksowego zakończenia inwestycji, co miało mieć związek z zakłóceniem procesu logistycznego m.in. z powodu konfliktu zbrojnego na terytorium Ukrainy. Aneks z 2 czerwca 2023 r. do umowy o dofinansowanie zadania inwestycyjnego zmieniono datę zakończenia na 20 czerwca 2023 r.

(akta kontroli str. 567-572, 1276-1293, 1917, 1921-1922, 1933-1935, 3980-3981)

W założonym terminie realizacji zadania *Budowa boiska do koszykówki 3x3 Hala Cracovia Centrum Sportu Niepełnosprawnych*, tj. do 20 czerwca 2023 r., zakupiono boisko do koszykówki wraz z koszem najazdowym i nawierzchnią, przygotowano komunikację, dojścia i alejki przy boisku, zagospodarowano teren wokół boiska wraz z karczowaniem zieleni i odtworzeniem trawnika, zakupiono i zamontowano trybuny systemowe, oświetlenie, system nagłośnienia i telebim do boiska. Zakupiono i zamontowano oświetlenie awaryjne oraz instalację odgromową, wykonano numerację krzesełek, zamontowano sztuczną trawę na ciągach komunikacyjnych, zakupiono kosz do koszykówki dedykowany na zewnątrz oraz wykonano nasadzenia zastępcze drzew. Wynajęto także zadaszenie systemowe na potrzeby przeprowadzenia zawodów w ramach Igrzysk, tj. na okres od 5 do 30 czerwca 2023 r., przy czym demontaż miał nastąpić nie później niż do 11 lipca 2023 r.

W stosunku do zakresu rzeczowego wskazanego we wniosku o dofinansowanie z 9 marca 2022 r., który dotyczył budowy kompleksu boisk do koszykówki 3x3, wybudowano jedno boisko zamiast planowanych trzech lub czterech, a także nie przeprowadzono modernizacji hali sportowej. W założeniach inwestycyjnych załączonych do wniosku o dofinansowanie wskazano dwa warianty budowy boisk, z których jeden przewidywał budowę boisk, a drugi zakup/wynajem i montaż mobilnych boisk do koszykówki. Dyrektor ZIS wyjaśnił, że zdecydowano się na zakup boiska do koszykówki 3x3 a nie na jego wynajem, ponieważ *powstała infrastruktura poszerzy bazę sportową GMK oraz pozwoli na organizowanie profesjonalnych zawodów w tej dyscyplinie sportowej*. Dyrektor ZIS wyjaśnił również, że nie przeprowadzono finansowej analizy porównawczej co do cen wynajmu i zakupu boiska do koszykówki 3x3 na czas Igrzysk, ponieważ wstępne założenia, które zostały określone w umowie z biurem projektowym, zakładały budowę infrastruktury sportowej, tj. zakup i budowę boiska wraz z trybunami.

(akta kontroli str.127-131, 232-272, 567-569, 2149-2165)

4 maja 2022 r. ZIS zawarł umowę z biurem projektowym na dokumentację projektową na budowę boiska do koszykówki 3x3 Hala Cracovia Centrum Sportu Niepełnosprawnych za kwotę 57,6 tys. zł. Wykonawca był zobowiązany do wykonania przedmiotu umowy do 30 listopada 2022 r., przy czym dokumentacja projektowa (etap I) miała być wykonana do 31 maja 2022 r., a decyzje administracyjne, zgody, zezwolenia oraz ostateczna decyzja o pozwoleniu na budowę (etap II) miały być uzyskane do 30 listopada 2022 r. Dokumentację projektową obejmującą koncepcję, zagospodarowanie terenu – projekt budowlano-wykonawczy, inwentaryzację stanu faktycznego, mapę zasadniczą, mapę ewidencyjną oraz przedmiar, kosztorys i specyfikację ZIS odebrał w terminie wynikającym z umowy.

W celu realizacji zadania dotyczącego budowy boiska do koszykówki 3x3 ZIS przeprowadził dwa postępowania o udzielenie zamówienia publicznego, obydwa na podstawie pzp w trybie podstawowym bez negocjacji.

Pierwsze postępowanie wszczęte 20 grudnia 2022 r. na *Budowę boiska do koszykówki 3x3 Hala Cracovia Centrum Sportu Niepełnosprawnych* (NZ.273.301.2022.AMA) obejmowało boisko do koszykówki, komunikację, dojścia, alejki, karczowanie ziemi, odtworzenie trawnika, dostawę zadaszenia systemowego z montażem i demontażem fundamentów zadaszenia, dostawę i montaż trybun, dostawę i montaż systemu nagłośnienia oraz dostawę i montaż oświetlenia. W postępowaniu szacunkową wartość zamówienia ustalono na 2999,9 tys. zł brutto, w tym zakup zadaszenia wraz z montażem i demontażem wyceniono na 1942,2 tys. zł. Wartość zamówienia oszacowano na podstawie kosztorysu inwestorskiego opracowanego przez biuro projektowe, na którym widniała data 5 grudnia 2022 r. Pracownik Działu Planowania i Przygotowania Inwestycji, który ze strony ZIS był koordynatorem umowy na opracowanie dokumentacji projektowej i potwierdził jej odbiór, a także przygotował wniosek o przeprowadzenie tego postępowania o zamówienie publiczne i był członkiem komisji przetargowej, wyjaśnił, że *kosztorys na pewno był odebrany 31 maja 2022 r. Zawsze przed przetargiem prosimy o aktualizację kosztorysu. To wszystko jest w ramach zawartej umowy, jak i wsparcie w trakcie procesu inwestycyjnego. Nie wiem dlaczego zmieniliśmy datę na kosztorysie z 5 grudnia 2022 r. Kosztorys sporządził projektant współpracujący z wybranym biurem projektów, on jest kosztorysantem. (...). Ja tylko zmieniłem datę, ale nie pamiętam dlaczego.* W kosztorysie inwestorskim wartość dostawy zadaszenia systemowego o średnicy 30 m, zadaszenie o konstrukcji stalowej (np. Magic Sky D30 -4 Fuss przekryte membraną), wysokość w świetle 7,7 m skalkulowano na 1239 tys. zł netto (1524 tys. zł brutto), a montaż, demontaż i fundamentowanie zadaszenia systemowego na 340 tys. zł (418,2 tys. zł brutto). Montaż i instalacja systemu nagłośnienia wraz z oprogramowaniem została skalkulowana na 23 tys. zł netto (28,3 tys. zł brutto).

Na sfinansowanie zamówienia ZIS zamierzał przeznaczyć 2942,4 tys. zł brutto. Termin składania ofert ustalono na 10 stycznia 2023 r. W postępowaniu wpłynęła jedna oferta na kwotę 6453,6 tys. zł, w tym 4218 tys. zł za dostawę zadaszenia systemowego wraz z montażem i demontażem fundamentów zadaszenia. Złożona oferta przekraczała o 119% kwotę, którą ZIS zamierzał przeznaczyć na sfinansowanie zamówienia i w związku z tym postępowanie unieważniono.

Kolejne postępowanie wszczęto 18 stycznia 2023 r. na *Budowę boiska do koszykówki 3x3 Hala Cracovia Centrum Sportu Niepełnosprawnych. ETAP I Budowa boiska, ETAP II Wynajem zadaszenia systemowego – zgodnie z opisem zawartym w tabeli elementów scalonych* (NZ.273.2.2023.AMA). Obejmowało ono dwa etapy, z tego w:

- etapie I: boisko do koszykówki wraz z koszem najazdowym do koszykówki, montażem nawierzchni sportowej zgodnej z wytycznymi FIBA, komunikację, dojścia, alejki, zagospodarowanie terenu wokół boiska wraz z karczowaniem zieleni, odtworzenie trawnika, dostawę i montaż trybun systemowych, dostawę systemu nagłośnienia, dostawę oświetlenia i dostawę telebimu,
- etapie II: wynajem zadaszenia systemowego wraz z montażem i demontażem zadaszenia wraz z fundamentami, montaż i demontaż niezbędnej infrastruktury, tj. nagłośnienia, oświetlenia i telebimu.

Dyrektor ZIS wyjaśnił, że decyzja o wynajmie zadaszenia systemowego, a nie o jego zakupie została podjęta ze względu na wynik I przetargu, w którym oferent zaproponował za realizację zadania (opcja zakupu zadaszenia) kwotę 6 453 600,00 zł brutto, przy kwocie przeznaczonej przez Zamawiającego w wysokości 2 942 436,00 zł brutto (zgodnie z promesą MF). W związku z brakiem środków finansowych na realizację zadania budowa boiska 3x3 podjęto decyzję o zmianie zakresu zamówienia, tj. wynajmie zadaszenia na czas imprezy.

Całość zamówienia w tym postępowaniu oszacowano na 2885,4 tys. zł brutto, przy czym zadania do wykonania w ramach etapu II oszacowano na 1451,4 tys. zł brutto.

Założono w nim m.in. wynajem zadaszenia systemowego do boiska do koszykówki 3x3 od 5 do 30 czerwca 2023 r. (26 dni) i średnicę zadaszenia o wielkości 30 m. W postępowaniu tym szacunkową wartość zamówienia ustalono na podstawie kosztorysu inwestorskiego z 17 stycznia 2023 r. opracowanego odrębnie dla budowy boiska do koszykówki i dla wynajmu zadaszenia systemowego. Został on opracowany przez tego samego kosztorysanta co w pierwszym postępowaniu. Pracownik Działu Planowania i Przygotowania Inwestycji, który ze strony ZIS był koordynatorem umowy na opracowanie dokumentacji projektowej i potwierdził jej odbiór, a także przygotował wnioski o przeprowadzenie tego postępowania o zamówienie publiczne i był członkiem komisji przetargowej wskazał, że ten kosztorys był opracowany w ramach umowy zawartej z biurem projektowym. Wyjaśnił, że *musieliśmy przerobić kosztorysy, żeby zmienić formułę udzielenia zamówienia*. W kosztorysie inwestorskim wynajem zadaszenia, który obejmował wynajem – dostawę, montaż (z fundamentowaniem zadaszenia systemowego), demontaż (z fundamentowaniem zadaszenia systemowego) oraz serwisowanie, monitoring w trakcie wynajmu zadaszenia systemowego o średnicy 30 m, zadaszenie o konstrukcji stalowej (np. *Magic Sky D30 -4 Fuss* przekryte membraną), wysokość w świetle 7,7 m, czas wynajmu od 5 do 30 czerwca 2023 r. skalkulowano na kwotę 1130 tys. zł netto (1389,9 tys. zł).

Na sfinansowanie zamówienia ZIS zamierzał przeznaczyć 2885,4 tys. zł brutto. Termin składania ofert ustalono na 2 lutego 2023 r. W postępowaniu wpłynęła jedna oferta, na kwotę 3987,6 tys. zł, z tego 2527,6 tys. zł na I etap i 1460 tys. zł na II etap. Oferta ta przekraczała kwotę jaką zamawiający zamierzał przeznaczyć na sfinansowanie zamówienia o 38%, a kwotę przeznaczoną na wynajem zadaszenia jedynie o 0,6%. ZIS zdecydował o zwiększeniu kwoty przeznaczonej na sfinansowanie zamówienia w drugim postępowaniu i 21 lutego 2023 r. podpisano umowę z wykonawcą.

(akta kontroli str. 29-44, 46-55, 59-62, 64-66, 85-108, 127-133, 361-366, 1215-1220, 1294-1296, 1686-1688, 1709-1721, 2149-2165, 2179-2182, 2254-2265, 3997-4004)

Koszty wynajmu zadaszenia systemowego zostały sfinansowane ze środków własnych na wydatki bieżące ZIS zaplanowane na zadanie nr 2/ZIS/UTR/2023 *Utrzymanie remonty obiektów rekreacyjno-sportowych oraz obsługa inwestycji sportowych*. Dyrektor ZIS wskazał, że corocznie od 2009 r. ZIS planował środki w budżecie na takie zadanie z przeznaczeniem na remonty, konserwacje, doposażenie, opłaty za media dostarczane do obiektów sportowo-rekreacyjnych będących w zarządzie ZIS, jak również obsługę inwestycji sportowych. W 2023 r. zadanie nr 2/ZIS/UTR/2023 zostało wprowadzone do budżetu GMK uchwałą Rady Miasta Krakowa z 21 grudnia 2022 r. w wysokości 9000 tys. zł. Dyrektor ZIS podał również, że zadanie to miało charakter utrzymaniowy, związany z zapewnieniem właściwego stanu technicznego i bezpieczeństwa obiektów oraz urządzeń sportowo-rekreacyjnych zlokalizowanych na nieruchomościach pozostających w zarządzie ZIS. Zawieranie umów i angażowanie środków finansowych w tym zadaniu odbywało się sukcesywnie w trakcie roku budżetowego, zgodnie z pojawiającymi się potrzebami zlecenia prac, remontów, dostaw, czy usług. Około 65% środków przeznaczonych w 2023 r. na to zadanie stanowiły opłaty za media dostarczane do obiektów sportowych. Na początek roku zaangażowanie dla tego zadania wyniosło 2010,8 tys. zł i dotyczyło umów wieloletnich, kontynuowanych z 2022 r. Środki na sfinansowanie najmu zadaszenia systemowego zostały zaangażowane w dniu zawarcia umowy z wykonawcą, tj. 21 lutego 2023 r. Faktura została zapłacona zgodnie z zaangażowanymi środkami.

W trakcie roku wnioskowano o zwiększenie planu finansowego dla zadania budżetowego nr 2/ZIS/UTR/2023, w tym o 1460 tys. zł na sfinansowanie II etapu zadania dotyczącego budowy boiska do koszykówki 3x3 na potrzeby Igrzysk (zmiana wprowadzona zarządzeniem z 29 maja 2023 r.).

Dyrektor ZIS wyjaśnił, że wszystkie zaplanowane i przewidziane do realizacji na 2023 r. działania w ramach zadania budżetowego nr 2/ZIS/UTR/2023 zostały zrealizowane.

Według stanu na koniec 2023 r. plan dla zadania wyniósł 15 826,2 tys. zł i został wykonany na poziomie 15 763,8 tys. zł.

(akta kontroli str. 59-62, 64-108, 1294-1303)

Członkowie komisji przetargowej odpowiedzialnej za przeprowadzenie dwóch postępowań o udzielenie zamówienia w zakresie budowy boiska do koszykówki 3x3 wyjaśnili, że przed i pomiędzy postępowaniami nie kontaktowano się z potencjalnymi wykonawcami w celu porównania cen za wynajem zadaszenia systemowego.

NIK zwraca uwagę, że ten sam kosztorysant 5 grudnia 2022 r. kupno zadaszenia systemowego wraz montażem, demontażem i fundamentowaniem zadaszenia systemowego wycenił łącznie na 1579 tys. zł netto (1942,2 tys. zł brutto), natomiast 17 stycznia 2023 r., czyli nieco ponad miesiąc później, wynajem takiego samego zadaszenia przez niepełny miesiąc oszacował na 1130 tys. zł netto (1389,9 tys. zł), tj. jedynie o 552,3 tys. zł (o 28,4%) mniej niż jego kupno.

Pracownik Działu Planowania i Przygotowania Inwestycji, który ze strony ZIS był koordynatorem umowy na opracowanie dokumentacji projektowej i potwierdził jej odbiór, a także przygotował wniosek o przeprowadzenie tego postępowania o zamówienie publiczne i był członkiem komisji przetargowej wyjaśnił, że *biuro projektowe kontaktowało się z firmą wskazaną w Handbooku FIBA w sprawie kosztu wynajmu zadaszenia. Cena wynajmu wynikała także z innych kosztów dotyczących pobytu pracowników wykonawcy montujących to zadaszenie w trakcie imprezy (nocleg, wyżywienie), serwisowania. Takie zadaszenie nigdy nie było budowane w Krakowie i chyba w Polsce. Ceny ofert były faktycznie bardzo wysokie, wyższe niż się spodziewaliśmy. To było trudne do weryfikacji. Takiej nawierzchni też nigdy nie robiliśmy, zatem trudno było to weryfikować. Postępowaliśmy zgodnie z wymogami FIBA określonymi w Handbooku.*

Kierownik Działu Planowania i Przygotowania Inwestycji wyjaśnił w tej sprawie: *tu się mogę tylko odwołać do kontaktu biura projektowego z MagicSky. Uzyskane od tego wykonawcy informacje zostały przyjęte przez kosztorysanta.*

Dyrektor ZIS wyjaśnił, że koszt wynajmu zadaszenia systemowego na potrzeby drugiego postępowania oszacowano na podstawie opinii biura projektowego, które sporządziło dokumentację projektową na potrzeby zamówienia.

Dyrektor ZIS wyjaśnił, że ZIS nie podejmował żadnych działań informacyjnych czy sygnalizacyjnych związanych z możliwością wystąpienia zmów cenowych lub zawyżania cen wśród wykonawców biorących udział w postępowaniach o udzielenie zamówienia.

(akta kontroli str. 46-55, 59-62, 64-84, 358-372, 1709-1712, 2254-2265)

W sprawie możliwości wykorzystywania boiska do koszykówki 3x3 bez zadaszenia systemowego Dyrektor ZIS wskazał, że zadaszenie nie będzie musiało być wynajmowane przy każdorazowym wykorzystywaniu zakupionego boiska do koszykówki 3x3. Podał także, że ZIS planuje w przyszłości kupić zadaszenie systemowe, jednakże ze względu na trudną sytuację finansową GMK zakup ten, według stanu na 2 stycznia 2024 r., nie został ujęty w budżecie na 2024 r. ani w Wieloletnim Planie Inwestycyjnym GMK.

NIK zwraca uwagę, że w związku z brakiem zadaszenia systemowego ZIS w ograniczonym zakresie będzie mógł wykorzystywać wybudowaną na potrzeby Igrzysk infrastrukturę boiska do koszykówki 3x3, w szczególności przy niekorzystnych warunkach atmosferycznych, jak np. opady deszczu.

(akta kontroli str. 46-55, 59-62, 64-108)

5.3. Założenia inwestycji pn. *Modernizacja Miejskiego Stadionu Piłkarskiego im. Henryka Reymana w Krakowie* obejmowały system HVAC, infrastrukturę teletechniczną niskoprądową, oświetlenie oraz prace budowlane.

W ramach systemu HVAC ujęto wdrożenie nowoczesnych, energooszczędnych rozwiązań w zakresie układu HVAC mających na celu zwiększenie efektywności energetycznej, ekonomicznej, poprawę w zakresie ochrony środowiska,

bezpieczeństwa i funkcjonalności użytkowej. Przedmiotem prac remontowo-instalacyjnych miały być klimatyzacja, wentylacja, ogrzewanie i chłodnictwo. Celem remontu systemu HVAC miały być zmniejszenie zużycia energii, zwiększenie efektywności chłodniczej/grzewczej, łatwiejsza eksploatacja i konserwacja oraz zmniejszenie tzw. śladu węglowego. W założeniach inwestycji wskazano także, że wadami funkcjonującego wówczas systemu HVAC były znaczne zużycie i wyeksploatowanie urządzeń po latach użytkowania, energochłonność tego systemu, a także niewłaściwe warunki klimatyczne w pomieszczeniach i zaburzenia bilansu powietrza w związku z podziałem pomieszczeń.

W ramach infrastruktury teletechnicznej niskoprądowej ujęto przebudowę i modernizację systemów teletechnicznych mającą na celu zwiększenie bezpieczeństwa organizowanych na obiekcie imprez masowych oraz zapewnienie współczesnych standardów użytkowania infrastruktury teletechnicznej. Przedmiotem prac remontowo-instalacyjnych miały być systemy SSP¹⁴, SSWiN¹⁵, CCTV¹⁶, kontrola dostępu, systemy bezpieczeństwa, zaplecze techniczne na potrzeby transmisji TV i Internetu, serwery, struktura i okablowanie. Celem remontu systemów teletechnicznych miało być wprowadzenie współczesnych zintegrowanych systemów teletechniki, zapewnienie bezpieczeństwa wraz z zintegrowanym systemem zarządzania oraz zapewnienie komfortowej pracy przy realizacji transmisji TV i internetowej.

W ramach oświetlenia miały być wprowadzone energooszczędne rozwiązania w oświetleniu stadionu (płyta i teren), zapewniające efektywną regulację natężenia oraz znaczne zmniejszenie poboru mocy. Przedmiotem prac remontowo-instalacyjnych miały być wymiana oświetlenia murawy na oświetlenie typu LED, wymiana oświetlenia dot. zagospodarowania terenu i przebudowa infrastruktury towarzyszącej. Celem remontu oświetlenia miało być zastosowanie nowoczesnych rozwiązań technicznych gwarantujących mniejsze użycie energii i zapewnienie lepszej jakości oświetlenia wraz ze zintegrowanym systemem zarządzania.

W ramach prac budowlanych ujęto *remont i adaptację mające na celu spełnienie oczekiwań Inwestora i Użytkownika* wynikających z doświadczenia w wieloletnim użytkowaniu obiektu oraz naturalnego procesu starzenia się. Zakres przedmiotowy obejmował: kompleksowy remont fasady, poprawę charakterystyki energetycznej poprzez wymianę stolarki i ślusarki aluminiowej w zakresie elewacji oraz elementów fasadowych, zapewnienie bezkolizyjnych dróg komunikacji między trybunami, likwidacja tzw. fos i wykonanie bieżni prezentacyjnej. Ujęte były także konsultacje w zakresie możliwości realizacji oprawy multimedialnej dla ceremonii otwarcia imprez sportowych oraz wydarzeń im towarzyszących, niezbędne adaptacje wewnątrz trybun i remont niezbędnych elementów konstrukcyjnych.

W programie inwestycji dla zadania *Remont Stadionu Miejskiego im. Henryka Reymana w Krakowie na potrzeby III Igrzysk Europejskich* wskazano, że:

- uzasadnieniem celowości inwestycji było przystosowanie obiektu do przeprowadzenia imprezy otwarcia Igrzysk,
- zakres rzeczowy zadania obejmował wykonanie dokumentacji projektowej oraz robót budowlanych dla remontu i adaptacji stadionu w zakresie branż: architektonicznej, konstrukcyjnej, instalacji elektrycznych, instalacji niskoprądowych, w tym sygnalizacji ppoż, ochrony ppoż, kanalizacji

¹⁴ System sygnalizacji pożarowej – to zbiór współpracujących elementów, które wykrywają pożar, inicjują alarm, automatycznie powiadamiają straż pożarną lub wykonują inne działania zmierzające do zmniejszenia skutków pożaru. Inne nazwy to system alarmu pożarowego albo sygnalizacja alarmowa pożarowa, w skrócie SAP.

¹⁵ System sygnalizacji włamania i napędu – to zabezpieczenie, które informuje o nieautoryzowanym wtargnięciu do domu, mieszkania, firmowego biura lub innego ochranianego obiektu. Jest to rodzaj systemu alarmowego, który służy ochronie osób i mienia przed skutkami działań włamywaczy.

¹⁶ Ang. *Closed-Circuit TeleVision* (dosłownie telewizja o obwodzie zamkniętym, częściej tłumaczone jako telewizja przemysłowa) – to system przesyłu obrazu z kamer do wyznaczonego zestawu monitorów lub rejestratorów obrazu w ograniczonym obszarze w celu zwiększenia bezpieczeństwa tego obszaru. Obszarem takim może być pojedynczy budynek, np. bank, supermarket, szkoła jak również zespoły budynków takie jak lotniska, duże zakłady przemysłowe, czy też całe miasta.

teletechnicznej i elektrycznej, instalacji wodno-kanalizacyjnych, instalacji systemów wentylacji mechanicznej i klimatyzacji, instalacji ciepłowniczej, wewnętrznych instalacji w gruncie wodnej, kanalizacji sanitarnej, kanalizacji deszczowej, kanalizacji teletechnicznej i elektrycznej,

- w ocenie efektywności inwestycji podano: dostosowanie *Stadionu Miejskiego do wymogów obecnie obowiązujących przepisów dla potrzeb organizacji imprez sportowych w tym masowych, optymalizacja kosztów funkcjonowania stadionu i unowocześnienie bazy sportowej*,
- planowanym efektem rzeczowym był zmodernizowany stadion w zakresie wielobranżowym.

(akta kontroli str. 567-569, 3977-3979)

Wniosek o dofinansowanie inwestycji na Stadionie Miejskim został zaakceptowany przez MSiT. Minister Finansów decyzją z 30 marca 2022 r., na wniosek Ministra Sportu i Turystyki z 25 marca 2022 r., udzielił zapewnienia na finansowanie zadania *Remont Stadionu Miejskiego im. Henryka Reymana*, wynikającego z rozporządzenia ws. wykazu przedsięwzięć. W limicie ustalonym na ten cel w ustawach budżetowych na lata 2022–2023 miały zostać uwzględnione środki w wysokości 80 100 tys. zł (18 000 tys. zł w 2022 r. i 62 100 tys. zł w 2023 r.) w rezerwie celowej budżetu państwa.

17 maja 2022 r. GMK reprezentowana przez Dyrektora ZIS zawarła umowę z projektantem na *opracowanie programu funkcjonalno-użytkowego wraz z obliczeniem planowanych kosztów prac projektowych oraz zaplanowanych kosztów robót budowlanych dla modernizacji i adaptacji budynków (4 trybuny i pawilon medialny) oraz płyty boiska Stadionu Miejskiego na potrzeby Igrzysk*. Zadanie to miało być wykonane do 31 maja 2022 r. Wartość wynagrodzenia wyniosła 1168,5 tys. zł.

28 czerwca 2022 r. została zawarta umowa na dofinansowanie inwestycji *Remont Stadionu Miejskiego im. Henryka Reymana*, w której określono całkowitą wartość wydatków na poziomie 89 000 tys. zł, w tym dofinansowanie w kwocie nieprzekraczającej 80 100 tys. zł, przy czym w 2022 r. nie więcej niż 18 000 tys. zł, a w 2023 r. nie więcej niż 62 100 tys. zł.

(akta kontroli str. 803-819, 886-897, 1930-1931.)

25 listopada 2022 r. Prezydent Miasta Krakowa zwrócił się do Ministra Sportu i Turystyki o zwiększenie finansowania zadania inwestycyjnego obejmującego modernizację w zakresie elewacji trybun, pawilonu medialnego i instalacji HVAC. Prezydent wskazał, że wszystkie przeprowadzone postępowania musiały zostać unieważnione ponieważ cena najkorzystniejszej oferty znacznie przewyższała kwotę, którą ZIS zamierzał przeznaczyć na sfinansowanie zamówienia lub w postępowaniu nie złożono żadnej oferty. W związku z problemami z wyłonieniem wykonawcy tej inwestycji przystąpiono do negocjacji, do których zaproszono kilka firm, jednak tylko jedna złożyła ofertę na kwotę 98 858,6 tys. zł. W związku z tym wystąpiono do Ministra o zwiększenie dofinansowania o brakującą kwotę 11 013,9 tys. zł.

12 grudnia 2022 r. Dyrektor ZIS wystąpił do MSiT o przeniesienie środków dofinansowania zaplanowanych na 2022 r. do limitu na 2023 r. w związku z problemami z wyłonieniem wykonawców. Poinformował, że 8 grudnia 2022 r. została podpisana umowa z wykonawcą na modernizację i adaptację budynków (4 trybuny i pawilon medialny) oraz płyty boiska Stadionu Miejskiego w trybie zaprojektuj i wybuduj na kwotę 98 858,6 tys. zł oraz ponownie wystąpił o zwiększenie dofinansowania ze środków MSiT o 11 013,9 tys. zł zgodnie z pismem Prezydenta Miasta Krakowa z 25 listopada 2022 r.

Minister Finansów decyzją z 30 grudnia 2022 r., na wniosek Ministra Sportu i Turystyki z 13 grudnia 2022 r., zmienił decyzję o zapewnieniu finansowania wydatków z 30 marca 2022 r. na zadanie dotyczące remontu Stadionu Miejskiego i przeniósł całą kwotę limitu ustalonego na ten cel w ustawie budżetowej na 2023 r. (80 100 tys. zł). Środki te miały zostać uwzględnione w rezerwie celowej budżetu państwa.

24 lutego 2023 r. Prezydent Miasta Krakowa zwrócił się z ponowną prośbą o zwiększenie dofinansowania zadania obejmującego modernizację w zakresie elewacji trybun, pawilonu medialnego i instalacji HVAC o 11 013,9 tys. zł. Wystąpił o wyrażenie zgody na przeniesienie części tej kwoty z zadania dotyczącego przebudowy toru do kajakarstwa górskiego OSiR „Kolna” na zadanie *Remont Stadionu Miejskiego im. Henryka Reymana*.

3 marca 2023 r. Prezydent Miasta Krakowa zwrócił się do Ministra Sportu i Turystyki z kolejną prośbą o zwiększenie finansowania tego zadania o 8900 tys. zł, działając z uwzględnieniem zasady, że łączna kwota środków z budżetu państwa nie może być wyższa niż wartość kosztorysowa inwestycji określona przy rozpoczęciu jej realizacji, obejmująca koszty przygotowania do realizacji, koszty robót budowlanych, koszty nadzoru nad wykonywaniem robót budowlanych oraz koszty pierwszego wyposażenia. Prezydenta Miasta Krakowa zwrócił się o zwiększenie dofinansowania tego zadania do wartości szacunkowej inwestycji, tj. 89 000 tys. zł, na wykonanie następujących robót dodatkowych: modernizacji dachów stadionu, modernizacji systemu przeciwpożarowego (SAP¹⁷, DSO¹⁸, oświetlenie ewakuacyjne) i systemu wentylacji celem podniesienia bezpieczeństwa w obiekcie.

Pismem z 14 marca 2023 r. Dyrektor ZIS przesłał do MSiT informację o planowanym wykorzystaniu dodatkowego dofinansowania w wysokości 8900 tys. zł na wykonanie robót dodatkowych takich jak modernizacja dachów stadionu i modernizację systemu przeciwpożarowego (SAP, DSO, oświetlenie ewakuacyjne) celem podniesienia bezpieczeństwa w obiekcie.

Minister Finansów decyzją z 31 marca 2023 r. w sprawie zmian w budżecie państwa na rok 2023 zwiększył limit wydatków w części 25 *Kultura fizyczna* o 8900 tys. zł przeniesione z rezerwy celowej poz. 57 *Środki na wsparcie przygotowania III Igrzysk Europejskich w 2023 roku* z przeznaczeniem dla GMK na realizację zadania *Remont Stadionu Miejskiego im. Henryka Reymana*. Aneksem z 24 kwietnia 2023 r. do umowy o dofinansowanie całkowitą wartość wydatków na to zadanie zwiększono do 107 758,6 tys. zł, w tym dofinansowanie z budżetu państwa do 89 000 tys. zł (82,6%).
(akta kontroli str. 873-875, 876-877, 880-881, 1936, 3994, 4031, 4036-4037)

23 maja 2023 r. Dyrektor ZIS zwrócił się do MSiT o przesunięcie terminu zakończenia zadania inwestycyjnego z 31 maja na 20 czerwca 2023 r. Powodem zmiany terminu miały być przesunięcia czasowe dostaw materiałów budowlanych, które były niezbędne do kompleksowego zakończenia inwestycji, co miało mieć związek z zakłóceniem procesu logistycznego m.in. z powodu konfliktu zbrojnego na terytorium Ukrainy. Aneksem z 2 czerwca 2023 r. do umowy o dofinansowanie zadania inwestycyjnego zmieniono datę zakończenia na 20 czerwca 2023 r.

(akta kontroli str. 882, 885)

W założonym terminie realizacji zadania *Remont Stadionu Miejskiego im. Henryka Reymana*, tj. do 20 czerwca 2023 r.:

- na wszystkich trybunach (południowej, północnej, wschodniej i zachodniej) zmodernizowano ślusarkę elewacyjną zewnętrzną, wykonano całoszkłaną zewnętrzną fasadę strukturalną od poziomu 1 do dachu wraz z termomodernizacją nadciągów i malowaniem konstrukcji żelbetowych, wykończono słupy żelbetowe na poziomie parteru, wykonano obudowę liniową, okna napowietrzające powiązane z SSP, żaluzje systemowe elewacyjne napowietrzające i oddymiające, odnowiono konstrukcję żelbetową oraz wykonano SSP (system sygnalizacji pożarowej),

¹⁷ System alarmowy pożarowy składający się z czujników dymu i temperatury, które w razie wykrycia pożaru wysyłają sygnał do centrum zarządzania.

¹⁸ Dźwiękowe systemy ostrzegawcze składające się z certyfikowanych produktów, które służą do odpowiedniej komunikacji i sprawnego działania ewakuacyjnego pośród dużych skupisk ludzi w momencie powstawania pożaru. System DSO jest najczęściej połączony z systemem sygnalizacji pożaru dlatego typ komunikatu jest dostosowany do rodzaju zdarzenia.

- na trybunach południowej i północnej wykonano także obudowę central wentylacyjnych, odnowienie stóp fundamentowych pod ciągła stalowe, szachtu instalacyjnego (tylko trybuna południowa), wymieniono centrale wentylacyjne wraz z AKPiA¹⁹ w zakresie powiązonym z modernizacją elewacji, wentylatory wyciągowe i klapy p.poż (tylko trybuna południowa), zweryfikowano oprogramowanie central według aktualnego scenariusza pożarowego, wykonano oraz wymieniono pokrycie dachowe,
- na trybunach wschodniej i zachodniej wykonano także klapy pożarowe i system napowietrzania klatek,
- w budynku medialnym zmodernizowano posadzkę żywiczną na parterze, wykończono powierzchnię tarasu na 1. piętrze i zamontowano na nim barierkę stalową, wymieniono fasadę aluminiową oraz wykonano fasadę wentylowaną.

Zmodernizowano także system DSO, centrale pożarowe, oświetlenie awaryjne oraz wykonano montaż pokrycia daszków czołowych.

W stosunku do zakresu rzeczowego objętego wnioskiem z 9 marca 2022 r. o przyznanie dotacji ZIS nie zrealizował inwestycji w zakresie: klimatyzacji, ogrzewania, chłodnictwa, SSWiN, CCTV, kontroli dostępu, systemów bezpieczeństwa, zaplecza technicznego na potrzeby transmisji TV i Internetu, serwerów, struktury, okablowania, wymiany oświetlenia murawy na oświetlenie typu LED, wymiany oświetlenia dotyczącego zagospodarowania terenu, przebudowy infrastruktury towarzyszącej, zapewnienia bezkolizyjnych dróg komunikacji między trybunami, likwidacji tzw. fos i wykonania bieżni prezentacyjnej, konsultacji w zakresie możliwości realizacji oprawy multimedialnej dla ceremonii otwarcia imprez sportowych oraz wydarzeń im towarzyszących, a także niezbędnych adaptacji wewnątrz trybun.

Program Funkcjonalno-Użytkowy opracowany na podstawie umowy z 14 maja 2022 r. zawartej przez GMK reprezentowaną przez Dyrektora ZIS z biurem projektowym obejmował modernizację całego obiektu Stadionu Miejskiego na potrzeby Igrzysk.

(akta kontroli str. 325-357, 567-572, 803-819, 864-871)

W ramach inwestycji dotyczącej modernizacji Stadionu Miejskiego ZIS przeprowadził osiem postępowań o udzielenie zamówienia publicznego na *Modernizację i adaptację budynków (4 trybuny i pawilon medialny) oraz płyty boiska SM im. H. Reymana na potrzeby III IE w trybie zaprojektuj i wykonaj*, przy czym:

- w lipcu 2022 r. trzy postępowania w trybie przetargu nieograniczonego odrębnie na: modernizację fasady (zadanie 1), modernizację instalacji HVAC, elektrycznych i teletechnicznych (zadanie 2) oraz prace adaptacyjne i modernizacyjne wewnątrz obiektu (zadanie 3);
- w sierpniu/wrześniu 2022 r. trzy postępowania w trybie przetargu nieograniczonego odrębnie na: modernizację fasady i instalacji HVAC (zadanie 1), modernizację instalacji elektrycznych i teletechnicznych (zadanie 2) oraz prace adaptacyjne i modernizacyjne wewnątrz obiektu (zadanie 3);
- w październiku 2022 r. dwa postępowania na modernizację fasady i instalacji HVAC, przy czym jedno w trybie przetargu nieograniczonego (unieważnione), a następnie w trybie negocjacji z ogłoszeniem.

Siedem postępowań zostało unieważnionych z powodu wpływu ofert, których cena przewyższała środki ZIS przeznaczone na realizację zamówienia, lub z powodu braku ofert. Nierozstrzygnięte zostały postępowania obejmujące modernizację instalacji elektrycznych i teletechnicznych oraz prace adaptacyjne i modernizacyjne wewnątrz obiektu. Zakres rzeczowy nierozstrzygniętych postępowań pokrywał się z

¹⁹ Aparatura Kontrolno-Pomiarowa i Automatyka – instalacje, których zadanie polega na monitorowaniu przebiegu różnych procesów oraz sterowaniu nimi w razie potrzeby. Dotyczy to zarówno procesów produkcyjnych w przedsiębiorstwach, jak i zarządzania energią elektryczną w budynkach, sterowania węzłem cieplnym, czy też HVAC.

niezrealizowanym zakresem rzeczowym wynikającym z wniosku o dofinansowanie z 9 marca 2022 r.

ZIS rozstrzygnął postępowanie na realizację modernizacji fasady i instalacji HVAC w trybie negocjacji bez ogłoszenia i 8 grudnia 2022 r. zawarł umowę z wykonawcą. Na realizację tego zakresu ZIS przeznaczył 107 759 tys. zł (po uwzględnieniu prac dodatkowych), przy czym na wykonanie całoszklanej zewnętrznej fasady strukturalnej od poziomu 1 do dachu wraz z termomodernizacją nadciągów i malowaniem konstrukcji żelbetowych na wszystkich trybunach wydatkowano 25 934 tys. zł (24% wartości zadania), a wymiana fasady aluminiowej w Budynku Medialnym kosztowała 4765 tys. zł.

(akta kontroli str. 29-44, 678-787, 917-978)

W sprawie decyzji o modernizacji fasady Stadionu Miejskiego, w sytuacji gdy remontu i modernizacji wymagały inne elementy, tj. wprowadzone aneksem z 25 kwietnia 2023 r. do umowy z wykonawcą (DSO, centrale pożarowe, oświetlenie ewakuacyjne na trybunie południowej, wymiana pokryć daszków czołowych na wszystkich trybunach, wymiana pokrycia dachowego) lub objęte Programem Funkcjonalno-Użytkowym i ujęte w zakresach unieważnionych postępowań o udzielenie zamówienia²⁰, Dyrektor ZIS wyjaśnił, że *decyzja o modernizacji fasady Stadionu Miejskiego im. H. Reymana w Krakowie została podjęta przez Zespół ds. współorganizacji III Igrzysk Europejskich oraz Zespół Koordynacyjny ds. przygotowania Miasta Krakowa do współorganizowania III Igrzysk Europejskich Kraków – Małopolska 2023, po analizie zakresu robót określonych w PFU i możliwości ich wykonania, możliwości wykorzystania budżetu przyznanego na realizację zadania oraz zrealizowania zakresu, który wpłynie na zmianę architektury obiektu wraz z poprawą parametrów energetycznych obiektu.*

Zastępca dyrektora ZIS ds. inwestycji, który był przewodniczącym Zespołu ds. współorganizacji Igrzysk, wyjaśnił, że decyzję o modernizacji fasady podjęto po analizie nierozstrzygniętych przetargów i z uwzględnieniem przyznanego budżetu na realizację zadania, terminu do jego wykonania oraz możliwości firm budowlanych. Wskazał, że podjęto decyzję o ograniczeniu zakresu prac do najważniejszych, w tym też do modernizacji fasady, która oprócz poprawy wyglądu obiektu, polepszyła również jego warunki termiczne. Potwierdził przy tym, że uzgodnienia w tym zakresie były prowadzone z Zespołem Koordynacyjnym ds. przygotowania Miasta Krakowa do współorganizowania III Igrzysk Europejskich Kraków – Małopolska 2023. Zastępca dyrektora ZIS podał również, że *priorytetem dla Dyrekcji ZIS oraz Władz Miasta Krakowa było polepszenie wizerunku Stadionu Miejskiego im. H. Reymana w Krakowie poprzez wykonanie modernizacji fasady oraz wykonanie podstawowych prac mających na celu poprawę bezpieczeństwa poprzez modernizację systemu napowietrzania klatek schodowych, wymianę central wentylacyjnych na trybunie południowej i północnej, modernizację systemu SSP, modernizację DSO, modernizację central pożarowych, oświetlenia awaryjnego, wymiany pokrycia dachów na trybunie południowej i północnej.*

Odnosząc się do polepszenia warunków termicznych, zastępca dyrektora ZIS wyjaśnił, że nie przeprowadzono audytu energetycznego Stadionu Miejskiego przed i po jego modernizacji, oraz że ZIS nie dysponował porównaniem kosztów utrzymania Stadionu Miejskiego przed i po modernizacji fasady. Zastępca dyrektora ZIS wskazał, że *bilans kosztów utrzymania wykonywany jest na koniec każdego roku budżetowego. Jednak bilans taki nie będzie miarodajny z uwagi na fakt, że po pierwsze nie minął jeszcze pełen rok budżetowy po zakończeniu inwestycji, której prowadzenie było związane ze zwiększonym zużyciem mediów, podobnie jak samo wydarzenie Igrzyska Europejskie. Po drugie w ciągu tego okresu znacznie wzrosła cena*

²⁰ Postępowania NZ.273.141.2022.AMA i NZ.273.180.2022.AMA Zadanie 2 modernizacja instalacji elektrycznych i teletechnicznych, postępowania NZ.273.142.2022.RZA i NZ.273.183.2022.RZA Zadanie 3 – prace adaptacyjne i modernizacyjne wewnątrz obiektu.

dostarczanych mediów, co niezależnie od powyższego i tak znacząco wpłynie na wyniki bilansu jaki sporządzimy na koniec grudnia br.

Kierownik techniczny obiektu Stadionu Miejskiego wskazał, że o wyborze fasady jako przedmiotu modernizacji zdecydowała komisja powołana w ZIS. Wyjaśnił, że w 2022 r. były rozpisane postępowania na modernizację stadionu, ale nie było chętnych do wykonania tych prac, a czas upływał. Podał również, że *Stadion ma wiele bolączek związanych z czasem jego powstawania. Fasada nie prezentowała się najlepiej, ale to jest subiektywne odczucie. Wielu osobom stadion jako obiekt nie podoba się. Rzeczy, które zostały wybrane do modernizacji, zostały wybrane na posiedzeniach komisji do spraw organizacji igrzysk.* Kierownik techniczny obiektu Stadionu Miejskiego wskazał, że modernizacji w dalszym ciągu wymagają centrale wentylacyjne, system monitoringu wizyjnego, system agregatu wody lodowej (klimatyzacja), system kontroli dostępu, system oświetlenia głównego stadionowego, wymiana poszycia dachowego na pozostałych dwóch trybunach (wschodniej i zachodniej), jednak przed Igrzyskami nie było możliwości zrobienia tego wszystkiego ze względu na czas. Podał także, że jego zdaniem fasada poprawiła odbiór obiektu. (akta kontroli str.110-116, 140-143, 181-183, 470-475, 721-723)

Podczas realizacji prac modernizacyjnych w obiekcie Stadionu Miejskiego doszło do stwierdzenia braku połączeń śrubowych na węźle konstrukcji stalowej trybuny południowej. Przedstawiciel głównego wykonawcy zeznał, że podczas modernizacji stwierdzono taką usterkę. Dodał, że *według naszych zaleceń trzeba sprawdzić całą konstrukcję stadionu, czy wszystkie śruby są w pełni dokręcone. Jeżeli były robione przeglądy techniczne, to brak śrub nie dzieje się w ciągu trzech dni. Konstrukcja jest skorodowana, więc trzeba sprawdzić spawy. Dużo jest połączeń śrubowych, więc trzeba sprawdzić, czy są podokręcane* Przedstawiciel głównego wykonawcy zeznał także, że była to sytuacja potencjalnie bardzo niebezpieczna, jeżeli zakłada się 4 śruby i brakuje trzech, to jest to naruszenie konstrukcji. Zrobiliśmy od razu też plan naprawczy. Cała konstrukcja stadionu jest skorodowana, więc wymaga szczegółowego badania przynajmniej raz na jakiś czas. Przedstawiciel wykonawcy zeznał również, że doszło do czasowego wstrzymania prac modernizacyjnych na trybunie południowej z powodu stwierdzonej usterki, *po pierwszym mailu była cisza, potem było ponaglenie z naszej strony (...), bo w tamtym obszarze były przerwane prace i termin mógł nie być dochowany. Prosiłem też projektanta, aby uruchomili procedurę analizy tego węzła, aby to zaprojektować i znaleźć rozwiązanie. (...) Gdybyśmy tego węzła nie zrobili i nie było decyzji inwestora, to musielibyśmy powiadomić nadzór budowlany i to wtedy zatrzymało by całą inwestycję na co najmniej 3 miesiące.*

Przedstawiciel biura projektowego potwierdził wystąpienie nieprawidłowości związanej z połączeniami śrubowymi na trybunie południowej i w tej sprawie zeznał, że *pracownik wykonawcy od konstrukcji stalowych przy pracach przy elewacji zwrócił uwagę, że na głównej belce konstrukcji stalowej nie ma śrub. (...) Kierownik budowy wstrzymał prace na trybunie południowej. (...) Uszkodzenie było bardzo poważne. Nie było śrub, które powinny scalać belki metalowe. (...) Ponieważ roboty budowlane zostały wstrzymane w związku z tym nie informowano nadzoru budowlanego. Nadzór i tak by wymagał szczegółowych ekspertyz.* Przedstawiciel biura projektowego zeznał także, że aby obiekt był bezpieczny, musi być dokładnie sprawdzony ze względu na odkryte wady, a nie został. Cały czas istnieje ryzyko zagrożenia bezpieczeństwa osób przebywających na obiekcie. Skoro dane uszkodzenie wystąpiło w jednym miejscu, to cały obiekt trzeba sprawdzić pod tym kątem.

Świadkowie zeznali również, że w wyniku stwierdzonej usterki, zostały opracowane wytyczne co do jej naprawy oraz wytyczne do przeglądów technicznych obiektu Stadionu Miejskiego. Stwierdzona wada konstrukcyjna na trybunie południowej według świadków została usunięta podczas prac modernizacyjnych na stadionie.

Kierownik techniczny obiektu, kierownik Działu Realizacji Inwestycji w ZIS oraz inspektor nadzoru inwestorskiego ze strony ZIS potwierdzili fakt wystąpienia usterki

związanej z połączeniami śrubowymi na trybunie południowej oraz jej naprawienie w trakcie trwania modernizacji. Kierownik techniczny obiektu i inspektor nadzoru nie potrafili jednak podać, czy stwierdzona usterka zagrażała bezpieczeństwu. Kierownik techniczny obiektu wskazał, że nie były prowadzone rozmowy odnośnie do potencjalnych skutków stwierdzonej nieprawidłowości. Przyznał, że doszło do czasowego wstrzymania prac modernizacyjnych w rejonie stwierdzonej usterki, *od kierownika budowy dowiedziałem się, że prace zostały wstrzymane do czasu naprawy.(...) Na pewno nie były wstrzymane na całości obiektu. Jeśli już, to tylko na trybunie południowej.* Inspektor nadzoru inwestorskiego ze strony ZIS wyjaśnił, że w rejonie stwierdzonej usterki wstrzymano prace do momenty naprawy. *Z tego co pamiętam, to prace zostały wstrzymane na około 3 tygodnie. Pismo od kierownika budowy otrzymałem 12 maja 2023 r. i po naprawie wznowiono prace.* Wskazał, że informacji o wystąpieniu tej nieprawidłowości w konstrukcji trybuny południowej nie odnotowano w dzienniku budowy, ponieważ tych prac nie było w zakresie umowy z wykonawcą. *W naszej ocenie nie było to na tyle istotne. Usterka wystąpiła w jednym miejscu, prace wstrzymano na dwa tygodnie, usterkę naprawiono. Zarówno ja, jak i kierownik budowy nie mieliśmy takiej potrzeby, aby odnotować tę sytuację w dzienniku budowy.* Kierownik Działu Realizacji Inwestycji wyjaśnił, że kierownik budowy i inspektor nadzoru, a także biuro projektowe decydują o wpisie do dziennika budowy. *Widocznie uznali, że nie jest to konieczne.*

(akta kontroli str. 373-458, 461-475, 1803-1812)

W protokołach z półrocznych kontroli stanu technicznego Stadionu Miejskiego przeprowadzanych w okresie od maja 2021 r. do maja 2023 r. nie było zapisów wskazujących na stwierdzenie wady konstrukcyjnej, którą zidentyfikowano na trybunie południowej podczas prac modernizacyjnych. Przeglądy te zostały przeprowadzone przez tego samego wykonawcę. W protokołach z półrocznej kontroli stanu technicznego Stadionu Miejskiego przeprowadzonej w listopadzie 2023 r. odnotowano konieczność wykonania przeglądu wszystkich połączeń śrubowych *najszybciej jak się da, ze względu na czas eksploatacji obiektu.* Kierownik techniczny obiektu wyjaśnił: *nie wiem dlaczego nie ma tego w protokole z maja. Po Igrzyskach miałem więcej czasu, aby przyrzeć się trybunie południowej, bo były tam zdemontowane siedziska i inne elementy. Wtedy poprosiłem, aby wpisać ten element do protokołu. Protokół jest dla mnie wskazówką do planowania prac i wytycznymi do dalszych prac prowadzonych na stadionie. Przegląd majowy był wykonywany w trakcie trwania inwestycji. Wtedy jeszcze nie wiedziałem, czy takich usterek może być wykrytych więcej, ale ich nie było. Mogę przypuszczać, że pilność przeprowadzenia przeglądu została wskazana ze względu na wiek.* Kierownik techniczny obiektu wskazał, że nie wie, czy osoba wykonująca przeglądy techniczne dysponowała specjalistycznym sprzętem takim jak zwyżka.

(akta kontroli str. 470-475, 2266-3270)

Dyrektor ZIS wyjaśnił, że przed Igrzyskami oraz po Igrzyskach były wykonywane przeglądy budowlane wymagane przepisami prawa budowlanego. Wskazał, że w marcu 2024 r. podpisano umowę na realizację przeglądów technicznych wraz z kompleksowym przeglądem połączeń śrubowych na trybunie południowej, a przegląd konstrukcyjny na pozostałych trybunach zostanie zrealizowany w kolejnych latach.

Kierownik techniczny obiektu wyjaśnił, że wnioskował o zabezpieczenie środków tylko na przegląd trybuny południowej. Nie potrafił wskazać, dlaczego nie złożył wniosku o zabezpieczenie środków na przegląd pozostałych trybun. Wskazał, że po konsultacjach budżetowych ze swoim przełożonym ustalono, że *robimy na razie trybunę południową, aby zobaczyć jak to wyjdzie.*

(akta kontroli str. 110-116, 470-475, 1738-1771)

6. Ostateczna wartość wydatków poniesionych na zadanie *Remont Stadionu Miejskiego im. Henryka Reymana* wyniosła 108 927,1 tys. zł, w tym 107 503,5 tys. zł stanowiły koszty kwalifikowane (1423,6 tys. zł stanowił podatek VAT podlegający

odliczeniu). Uzyskane dofinansowanie wyniosło 89 000 tys. zł i stanowiło 82,8% całkowitej wartości wydatków związanych z realizacją zadania oraz 82,8% podstawy określenia wysokości dofinansowania. Zostało wykorzystane w pełnej przyznanej wysokości. Udział własny ZIS w tym zadaniu wyniósł 19 927,1 tys. zł.

Ostateczna wartość wydatków poniesionych na zadanie *Przebudowa toru do kajakarstwa górskiego OSiR „Kolna”* wyniosła 20 310,8 tys. zł, w tym 20 103,8 tys. zł stanowiły koszty kwalifikowane (207 tys. zł stanowił podatek VAT podlegający odliczeniu). Uzyskane dofinansowanie wyniosło 18 093,4 tys. zł i stanowiło 90% całkowitej wartości wydatków związanych z realizacją zadania oraz podstawy określenia wysokości dofinansowania. Zostało wykorzystane na poziomie blisko 100% przyznanej wysokości (nie wykorzystano 1,6 tys. zł). Udział własny ZIS w tym zadaniu wyniósł 2217,4 tys. zł.

Ostateczna wartość wydatków poniesionych na zadanie *Budowa boiska do koszykówki 3x3 Hala Cracovia Centrum Sportu Niepełnosprawnych* wyniosła 2860,7 tys. zł (w całości koszty kwalifikowane). Uzyskane dofinansowanie wyniosło 2 574,6 tys. zł i stanowiło 90% całkowitej wartości wydatków związanych z realizacją zadania oraz podstawy określenia wysokości dofinansowania. Zostało wykorzystane na poziomie 95,4% przyznanej kwoty. Udział własny ZIS w tym zadaniu wyniósł 286,1 tys. zł. Nie wykorzystano dofinansowania w kwocie 125,4 tys. zł.

Wydatki na zadania objęte dofinansowaniem z budżetu państwa zostały poniesione w wysokościach nieprzekraczających kwot uwzględnionych w planie finansowym ZIS.
(akta kontroli str. 45, 575-583, 651-677, 862-863)

ZIS złożył do MSiT łącznie 13 wniosków o płatność i jedną korektę wniosku, z czego:

- 5 wniosków dla zadania *Modernizacja Stadionu Miejskiego im. Henryka Reymana* (8 lutego, 8 marca, 6 kwietnia, 11 maja i 26 czerwca 2023 r.) na łączną kwotę 89 000 tys. zł,
- 6 wniosków i jedną korektę dla zadania *Przebudowa toru do kajakarstwa górskiego OSiR „Kolna”* (11 i 26 maja, 6 i 26 czerwca, 10 i 24 lipca 2-23 r. i korekta z 6 lipca 2023 r.) na łączną kwotę 18 093,43 tys. zł,
- 2 wnioski dla zadania *Budowa boiska do koszykówki 3x3 Hala Cracovia Centrum Sportu Niepełnosprawnych* (14 czerwca i 12 lipca 2023 r.) na łączną kwotę 2574,6 tys. zł.

Rozliczenia dotacji oraz sprawozdania z poniesionych wydatków wysłano do MSiT 31 sierpnia 2023 r., zachowując przewidziany w umowach termin. W przypadku modernizacji Stadionu Miejskiego było to po upływie 29 dni od daty ostatniej płatności za wykonane roboty (2 sierpnia 2023 r.), w przypadku przebudowy toru do kajakarstwa górskiego – po upływie 34 dni od daty ostatniej płatności (28 lipca 2023 r.), a w przypadku budowy boiska do koszykówki 3x3 – po upływie 36 dni od daty ostatniej płatności (26 lipca 2023 r.). Wszystkie rozliczenia zostały przyjęte przez MSiT 12 września 2023 r.

Wszystkie trzy zadania inwestycyjne zrealizowano w założonym terminie, gdyż odbioru robót dokonano do 20 czerwca 2023 r. Nie stwierdzono przypadku nienależytego wykonania umów. Do każdej częściowej faktury z zakresu robót budowlanych oraz dostaw towarów załączano stosowne protokoły odbiorów. W każdym przypadku wysokość kwot zapłaconych faktur wynikała z umów/aneksów zawartych z wykonawcami/dostawcami.

(akta kontroli str. 850-871, 906-978, 1014-1214, 1258-1348)

W związku z jednodniowym przekroczeniem terminu na przygotowanie programu funkcjonalno-użytkowego dla zadania *Przebudowa toru do kajakarstwa górskiego OSiR „Kolna”* ZIS nałożył na wykonawcę karę umowną w kwocie 1,1 tys. zł. Została ona w całości wpłacona przez kontrahenta przed wymaganym terminem zapłaty wynagrodzenia należnego wykonawcy.

(akta kontroli str. 575-579, 584-586)

7. W ZIS prowadzono wyodrębnioną ewidencję księgową dla poszczególnych zadań inwestycyjnych na potrzeby Igrzysk objętych dofinansowaniem. Utworzono również odrębne rachunki bankowe dla realizacji tych zadań.

Wszystkie środki dotacji otrzymane od MSiT zostały wykorzystane i nie dokonywano ich zwrotu. Główna księgową wskazała, że środki dofinansowania były przekazywane przez MSiT każdorazowo na podstawie przesłanego przez ZIS wniosku o płatność wraz z fakturą podlegającą rozliczeniu/zapłacie w wysokości podlegającej dofinansowaniu. Wskazała, że w GMK oraz w ZIS utworzono wyodrębnione rachunki bankowe dla każdego zadania inwestycyjnego związanego z Igrzyskami, w ramach których odbywały się wszystkie rozliczenia finansowe związane z realizowanymi zadaniami. Środki dofinansowania były przekazywane przez MSiT na rachunek bankowy GMK, a następnie GMK przekazywała je na odpowiednie rachunki dla poszczególnych zadań prowadzone w ZIS. Środki finansowe na pokrycie wkładu własnego, zabezpieczone w planie finansowym ZIS, były przekazywane przez GMK na rachunek bankowy ZIS służący do obsługi wydatków budżetowych. Następnie z tego rachunku każdorazowo przekazywano środki w wysokości wymaganego do zapłaty wkładu własnego (przelew wewnętrzny) na wyodrębniony rachunek bankowy dla danego zadania. Z wyodrębnionego rachunku płacono należności wynikające z faktur.

(akta kontroli str. 575-579, 645-650, 1866-1897)

8. ZIS przeprowadził 34 postępowania o udzielenie zamówienia publicznego dotyczących inwestycji ujętych w rozporządzeniu *ws. wykazu przedsięwzięć*, z czego 25 (74%) postępowań unieważniono z powodu braku ofert bądź złożenia ofert, których ceny przekraczały kwoty przeznaczone na realizację zamówienia. Spośród przeprowadzonych postępowań 23 dotyczyły przebudowy toru do kajakarstwa górskiego, 9 modernizacji Stadionu Miejskiego, a 2 boiska do koszykówki 3x3.

Dwa postępowania zostały przeprowadzone na podstawie art. 5 ust. 1 ustawy *o wsparciu przygotowania Igrzysk*, a pozostałe (32) na podstawie *pzp*. Spośród postępowań przeprowadzonych na podstawie *pzp* w 24 zastosowano tryb nieograniczony, w 5 tryb podstawowy bez negocjacji, a w 3 pozostałych po jednym postępowaniu w trybie negocjacji bez ogłoszenia, zamówienia z wolnej ręki i negocjacji z ogłoszeniem.

Zdaniem NIK mnogość przeprowadzonych postępowań zakończonych unieważnieniem mogła być spowodowana niewykorzystaniem możliwości i procedur określonych w *pzp*, a także niestosowaniem uproszczonej procedury wynikającej z art. 5 ustawy *o wsparciu przygotowania Igrzysk* w przypadku zamówień, których wartość była niższa niż progi unijne. Szerzej kwestię tę opisano w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 29-44)

Badanie trzech postępowań o udzielenie zamówienia publicznego na podstawie *pzp* o łącznej szacunkowej wartości 97 889 tys. zł (88% szacunkowej wartości wszystkich rozstrzygniętych postępowań), na które ZIS udzielił zamówień na kwotę łączną 120 995 tys. zł (90,6% wszystkich udzielonych zamówień) po uwzględnieniu zmian zawartych umów wykazało, że:

- 1) postępowanie NZ.273.2.2023.AMA związane z inwestycją *Budowa boiska do koszykówki 3x3 Hala Cracovia Centrum Sportu Niepełnosprawnych* zostało wszczęte 18 stycznia 2023 r. i przeprowadzone w trybie podstawowym bez negocjacji. Szacunkowa wartość zamówienia wyniosła 2345,9 tys. zł netto (2885,4 tys. zł brutto). Wpłynęła jedna oferta. 21 lutego 2023 r. ZIS zawarł z wykonawcą umowę na kwotę 3987,6 tys. zł. Cena złożonej oferty była o 38% wyższa od wartości zamówienia. Umowę tę zmieniono aneksem z 19 czerwca 2023 r., w którym zwiększono wartość i zakres zamówienia o wykonanie instalacji oświetlenia awaryjnego oraz instalacji odgromowej, zakup i montaż sztucznej trawy w ciągach komunikacyjnych, wykonanie nasadzeń zastępczych. Łączne wynagrodzenie zwiększono do kwoty 4259,8 tys. zł brutto;

- 2) postępowanie NZ.273.38.2023.RZA związane z inwestycją *Modernizacja Stadionu Miejskiego im. Henryka Reymana*, zostało wszczęte 21 października 2022 r. poprzez wysłanie zaproszeń do potencjalnych wykonawców i przeprowadzone w trybie negocjacji bez ogłoszenia. Szacunkowa wartość zamówienia wyniosła 71 418,4 tys. zł netto (87 845 tys. zł brutto). Do negocjacji zaproszono trzech potencjalnych wykonawców, z których dwóch wzięło udział w negocjacjach, a jeden zdecydował się na złożenie oferty. 8 grudnia 2022 r. ZIS zawarł z wykonawcą umowę na kwotę 98 858,6 tys. zł. Cena złożonej oferty była o 12,5% wyższa od wysokości środków które ZIS zamierzał przeznaczyć na sfinansowanie zadania. Umowę tę zmieniono trzykrotnie. Aneks nr 1 z 28 grudnia 2022 r. przeniesiono środki w wysokości 18 844,6 tys. zł brutto zaplanowane na rok 2022 do wykorzystania w roku 2023. Aneks nr 2 z 25 kwietnia 2023 r. zwiększono zakres rzeczowy o roboty obejmujące: modernizację DSO, central pożarowych, oświetlenia ewakuacyjnego (trybuna południowa), dostawę i montaż pokrycia daszków czołowych (wszystkie trybuny) oraz wymianę pokrycia dachowego. Wynagrodzenie wykonawcy zwiększono o 8900 tys. zł. Aneks nr 3 z 6 czerwca 2023 r. termin realizacji zamówienia przesunięto na 20 czerwca 2023 r. w związku z koniecznością dokończenia wymiany pokrycia dachu trybuny południowej oraz wykonania pokrycia daszków czołowych na wszystkich trybunach. Opóźnienia w tych pracach wynikało z oczekiwania na wykonanie oraz dostarczanie elementów pokrycia, spowodowanego problemami związanymi z łańcuchem dostaw od kontrahentów zagranicznych. W sumie wartość udzielonego zamówienia wyniosła 107 758,6 tys. zł;
- 3) postępowanie NZ.273.38.2023.RZA związane z inwestycją *Przebudowa toru do kajakarstwa górskiego OSiR „Kolna”* zostało wszczęte 9 marca 2023 r. i przeprowadzone w trybie podstawowym bez negocjacji. Szacunkowa wartość zamówienia wyniosła 5820,2 tys. zł netto (7159 tys. zł brutto). W postępowaniu wpłynęła jedna oferta. 6 kwietnia 2023 r. ZIS zawarł z wykonawcą umowę na kwotę 7849 tys. zł brutto. Cena złożonej oferty była o 9,6% wyższa od wysokości środków które ZIS zamierzał przeznaczyć na sfinansowanie zadania. Umowę tę zmieniono dwukrotnie. Aneks nr 1 z 25 kwietnia 2023 r. zwiększono zakres rzeczowy o roboty obejmujące: nowy zestaw szandorów do awaryjnego zamknięcia odpływu wody na tor kajakarski, modernizację sterowni toru kajakarskiego, wymianę sieci i instalacji elektrycznych na torze kajakarskim oraz o konieczne prace projektowe. Wynagrodzenie wykonawcy zwiększono o 1127,6 tys. zł (o 14,4% pierwotnej kwoty). Aneks nr 2 z 31 maja 2023 r. termin realizacji zadania zmieniono na 20 czerwca 2023 r. W sumie wartość udzielonego zamówienia wyniosła 8976,6 tys. zł.

Żadne z badanych postępowań o udzielenie zamówienia publicznego nie było ujęte w planach zamówień publicznych opublikowanych na stronie i w Biuletynie Zamówień Publicznych ZIS, co opisano w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 678-683, 979-984, 1215-1220)

9. Oględziny efektów zrealizowanej inwestycji *Budowa boiska do koszykówki 3x3 Hala Cracovia Centrum Sportu Niepełnosprawnych* wykazały, że boisko do koszykówki zostało po zakończeniu Igrzysk zdemontowane, a jego elementy były składowane w dwóch lokalizacjach na terenie Krakowa. Na terenie należącym do GMK dzierżawionym przez Stowarzyszenie Siemacha przy ul. Ptaszyckiego 6 w Krakowie, były składowane elementy konstrukcyjne trybun boiska do koszykówki 3x3, krzeselka oraz nawierzchnia sztuczna boiska. Elementy te były przykryte plandekami i składowane na zewnątrz. Plandeki były przywiązane do konstrukcji trybun drutem oraz zabezpieczone paletami i oponami. W zagłębieniach plandek znajdowała się woda oraz lód, a same plandeki posiadały liczne rozdarcia, przez które wystawały elementy konstrukcji trybun i boiska. Po odsłonięciu części plandek stwierdzono, że część mniejszych elementów konstrukcyjnych (podesty, podstawy betonowe, kratownice, nawierzchnia sztuczna boiska) składowane były na paletach, natomiast większe elementy konstrukcyjne trybun oraz elementy stalowe (prowadnice) z

przytwierdzonymi krzeselkami bezpośrednio na gruncie. Pełniąc obowiązki Dyrektor ZIS wyjaśniła, że metalowa konstrukcja trybun oraz konstrukcja wsporcza siedzisk wraz z siedziskami zostały wykonane z materiałów odpornych na działanie czynników atmosferycznych i były przeznaczone do użytku zewnętrznego. Nawierzchnia modułowa charakteryzowała się odpornością na skrajne temperatury i również była przeznaczona do użytku zewnętrznego. W związku z tym takie składowanie tych elementów boiska nie mogło spowodować ich degradacji.

W pomieszczeniach na terenie Hali 100-lecia Cracovii przy ul. Focha 40 w Krakowie składowano elementy systemu nagłośnienia, systemu oświetlenia, systemu oświetlenia awaryjnego, telebim, elementy instalacji odgromowej oraz kosz (konstrukcja, tablica, obręcz i zegar elektroniczny). Na terenie hali za obiektem od strony południowej w zakratowanej części znajdowała się zrolowana trawa syntetyczna, a na terenie otwartym przylegającym do hali od strony zachodniej znajdowała się płyta betonowa boiska do koszykówki z zamontowaną konstrukcją kosza. Potwierdzono nasadzenia 27 drzew zabezpieczonych wspornikiem.

Oględziny potwierdziły zrealizowanie inwestycji w zmodyfikowanym zakresie względem pierwotnego wniosku o przyznanie dotacji oraz zgodnie z zakresem rzeczowym udzielonego zamówienia publicznego.

(akta kontroli str. 232-272, 3810-3864)

Oględziny efektów inwestycji *Przebudowa toru do kajakarstwa górskiego OSiR „Kolna”* wykazały, że na terenie OSiR „Kolna” znajdowały się elementy infrastruktury objęte modernizacją i zakupem w ramach tego zadania, które były także przedmiotami przeprowadzonych i rozstrzygniętych postępowań przetargowych. W obiekcie hotelowym zainstalowane były zmodernizowane systemy instalacji grzewczych, wentylacji i klimatyzacji. Składowano w nim również ekrany LED 24 m² i 50 m². Zakupione elementy systemów multimedialnych były przechowywane w siedzibie ZIS. Oględziny potwierdziły zrealizowanie inwestycji w zmodyfikowanym zakresie względem pierwotnego wniosku o przyznanie dotacji.

(akta kontroli str. 273-314)

Oględziny efektów realizacji inwestycji *Modernizacja Stadionu Miejskiego im. Henryka Reymana* wykazały, że w ramach modernizacji pawilonu medialnego dokonano modernizacji elewacji i tarasu. Na wszystkich czterech trybunach stadionu zamontowano elewację szklaną. W ramach prac związanych z pokryciami dachowymi na wszystkich czterech trybunach wymieniono daszki czołowe.

Stwierdzono, że na elewacji szklanej znajdowały się liczne żaluzje i klapy oddymiające zamknięte oraz otwarte żaluzje wentylacyjne. Okazano zmodernizowane elementy systemu klimatyzacji, oddymiania i wentylacji. Zmodernizowane były systemy oświetlenia awaryjnego i ewakuacyjnego na trybunie południowej i w pawilonie medialnym, a także systemy DSO i SSP.

Ze względu na charakter i zakres prowadzonych prac (w tym prace na wysokości) nie było możliwości faktycznego potwierdzenia zrealizowania całości prac wynikających z zawartej umowy wykonawcą.

W trakcie oględzin stwierdzono pęknięcia szyb na elewacji wewnętrznej, która nie była modernizowana podczas realizacji inwestycji. Kierownik techniczny obiektu oświadczył, że do takich pęknięć dochodziło przed, jak i po modernizacji z 2023 r. wykonanej na potrzeby Igrzysk, łącznie uszkodzonych było kilkadziesiąt szyb na całym obiekcie, najczęściej pękały szyby wewnętrzne (budowa dwuszybowa) i były to pęknięcia niewielkie zlokalizowane w narożnikach szyb, ale występowały też większe pęknięcia całych powierzchni szyb. Oświadczył również, że w przypadku elewacji zewnętrznej szklanej – nowej doszło do pęknięcia jednej szyby w południowym narożniku trybuny wschodniej, została ona wymieniona, oraz że nie ustalono przyczyny pęknięcia.

Inspektor nadzoru inwestorskiego oświadczył, że w toku modernizacji związanej z organizacją Igrzysk wymieniano jedynie spoiny i uszczelki znajdujące się pomiędzy

szybami elewacji wewnętrznej oraz od strony zewnętrznej dodano listwy maskujące w nowym kolorze.

(akta kontroli str. 315-357)

Przedstawiciel głównego wykonawcy zeznał, że *konstrukcję stadionu na pewno trzeba przeglądnąć. Chyba to nie zostało zrobione, bo prosiliśmy o to w związku z pracami pogwarancyjnymi. Około 20 szyb pękło i analizujemy teraz, co może być przyczyną. Czy była to wada montażu, czy z powodu pracy budynku na skutek nieprawidłowej pracy węzłów. Poprosiliśmy inwestora o analizę sprawdzenia konstrukcji, czy konstrukcja pracuje tak jak należy.*

Biuro projektowe, które opracowało Program Funkcjonalno-Użytkowy i współpracowało z głównym wykonawcą na etapie prac remontowych, w stanowisku z 13 lutego 2024 r. przedstawionym głównemu wykonawcy modernizacji stadionu wskazało, że nie dało się wykluczyć, iż jedną z przyczyn pęknięcia szyb może być usterka związana ze stwierdzonym brakiem połączeń śrubowych na trybunie południowej stadionu. Wskazano, że biuro projektowe rekomendowało przeprowadzenie szczegółowego przeglądu istniejącej konstrukcji, co nie zostało wykonane, oraz że ekspertyzy dotyczące zmiany obciążeń spowodowanych wymianą poszycia czy wykonania obudowy central jasno wskazywały, że warunkiem zwiększenia obciążeń jest utrzymanie konstrukcji w prawidłowym stanie technicznym, potwierdzonym rzetelnym przeglądem okresowym. Biuro projektowe stało na stanowisku, że bez przeprowadzenia szczegółowej kontroli technicznej konstrukcji Stadionu Miejskiego, która wykluczyłaby wpływ niestabilnej konstrukcji na pękanie szyb, nie da się stwierdzić jednoznacznej przyczyny pęknięć.

Według ZIS bezpośrednią przyczyną pęknięć były roboty elewacyjne wykonywane podczas modernizacji Stadionu Miejskiego. Główny wykonawca modernizacji stadionu dokonał wymiany 23 pękniętych szyb w ramach gwarancji, zastrzegając, że gdyby w trakcie dalszego procedowania w zakresie ustalenia powodów pęknięcia szyb okazało się, że uszkodzenia te powstały z przyczyn niezależnych od niego, będzie dochodził od ZIS zwrotu kosztów związanych z niezasadną wymianą każdej z szyb. W swoim stanowisku z 14 marca 2024 r. przedstawionym ZIS, zanegował jako przyczynę pęknięć roboty elewacyjne oraz zwrócił uwagę na występowanie pęknięć przed przystąpieniem do modernizacji. Główny wykonawca zaproponował trzymiesięczny okres obserwacji w celu ustalenia przyczyn pęknięć.

(akta kontroli str. 452-458, 1775-1802)

10. Dyrektor ZIS wskazał, że wszystkie zrealizowane na potrzeby Igrzysk inwestycje sportowe będą wykorzystywane w przyszłości. Dyrektor ZIS odnośnie do:

- Stadionu Miejskiego podał, że *jest to stadion piłkarski, na którym swoje mecze rozgrywa drużyna piłkarska Wisły Kraków. Na co dzień na obiekcie swoje siedziby ma kilka miejskich jednostek organizacyjnych Gminy Miejskiej Kraków, takich jak: Zarząd Zieleni Miejskiej, Zarząd Inwestycji Miejskich, Zarząd Dróg Miasta Krakowa oraz szereg innych podmiotów, w tym różne spółki i fundacje. Remont prowadzony na potrzeby Igrzysk, obejmujący systemy bezpieczeństwa, część dachów, przywrócenie daszków nad trybunami, a także fasadę pozwolił na zmodernizowanie Obiektu i polepszenie warunków wydzierżawianych i wynajmowanych dotychczas powierzchni;*
- boiska do koszykówki 3x3 wskazał, że *nowy obiekt stanął na terenie przy Hali 100-lecia Cracovii wraz z Centrum Sportu Niepełnosprawnych dzierżawionym od kilku lat przez Fundację Centrum Inicjatyw Sportowych. Nowopowstałe boisko 3x3 to wartość dodana do Hali wykorzystywanej przede wszystkim na zajęcia osób niepełnosprawnych. Obiekt będzie służył do rozgrywania zawodów w koszykówce 3x3 oraz na potrzeby innych wydarzeń w tej dyscyplinie sportu;*
- inwestycji zrealizowanej na terenie OSiR „Kolna” podał, że *modernizacja toru kajakarstwa górskiego OSiR „Kolna” obejmowała nie tylko remont samego toru, ale także modernizację budynku internatu/hotelu w zakresie systemów zaopatrzenia w media celem obniżenia kosztów eksploatacji budynku.*

Spodziewamy się, że w związku z wykonanymi pracami, obiekt będzie bardziej energooszczędny, co zmniejszy koszty użytkowania. Sam tor jest teraz nowocześniejszy i będzie w przyszłości umożliwiał rozgrywanie w Krakowie imprez najwyższej światowej rangi.

(akta kontroli str. 21-26)

Po zakończeniu Igrzysk na Stadionie Miejskim cyklicznie swoje mecze rozgrywała drużyna piłkarska Wisła Kraków, a także obiekt był wykorzystywany m.in. do organizacji 9 *Cracovia Półmaratonu* (6-8 października 2023 r.) oraz 21 *Cracovia Maratonu* (12-14 kwietnia 2024 r.). Na torze do kajakarstwa górskiego na terenie OSiR „Kolna” w okresie od 8 lipca 2023 r. do 21 kwietnia 2024 r. zorganizowano pięć wydarzeń sportowych w kajakarstwie, których organizatorem był Krakowski Klub Kajakowy.

Zakupiona na potrzeby Igrzysk infrastruktura związana z boiskiem do koszykówki 3x3 w okresie od 7 do 14 lipca 2023 r. była wykorzystana do treningów drużyny koszykarzy KS Cracovia 1906 (bez zadaszenia systemowego). Od momentu rozebrania zakupionej infrastruktury po Igrzyskach boisko do koszykówki 3x3 nie było wykorzystywane do organizacji zawodów sportowych. Dyrektor ZIS wraz ze swoim zastępcą ds. inwestycji wskazali również, że po złożeniu boiska do koszykówki 3x3 na betonowym placu z wykorzystaniem zamontowanego kosza do użytku zewnętrznego podmiot zewnętrzny 22 września 2023 r. zorganizował mecz pokazowy koszykówki 3x3, w którym wzięło udział 25-30 osób. W okresie od 18 września do 18 października 2023 r. z boiska do koszykówki korzystały grupy, które na mocy umowy z dzierżawcą Hali Cracovia realizują lekcje wychowania fizycznego. Dyrektor ZIS wskazał również, na częściowe wykorzystywanie sprzętu techniki estradowej po 14 lipca 2023 r. podczas zorganizowanych imprez sportowych i innych wydarzeń (m.in. otwarte mistrzostwa Krakowa w koszykówkę, amatorski turniej tenisa stołowego, sparing koszykarzy drużyn ligowych, sportowe pożegnanie lata, mecz piłki nożnej w ramach *Human Week 2023*, mecze ligowe męskiej drużyny koszykówki KS Cracovia 1906, mecze ligowe koszykówki na wózkach, rozgrywki w ramach Europejskiej Ligii Mistrzów *Goalball*).

Dyrektor ZIS wskazał, że decyzję o demontażu boiska do koszykówki po Igrzyskach podjęto na podstawie decyzji z 21 lutego 2023 r., która określiła czas użytkowania tymczasowych obiektów – trybun. Wskazał również, że funkcje sportowe obiektu zostały zapewnione poprzez zainstalowanie kosza do koszykówki na istniejącej płycie boiska. Na podstawie decyzji Wojewody Małopolskiego z 21 lutego 2023 r. zatwierdzającej projekt zagospodarowania terenu i projekt architektoniczno-budowlany oraz udzielającej pozwolenia na budowę tymczasowych obiektów budowlanych, tj. tymczasowych trybun oraz tymczasowego zadaszenia realizowane na czas trwania Igrzysk, tj. od 21 czerwca do 2 lipca 2023 r., po wydarzeniu miały zostać rozebrane, a teren boiska przywrócony do stanu pierwotnego. Tymczasowe obiekty budowlane miały być użytkowane do 30 dni po zakończeniu Igrzysk. Dyrektor ZIS podał, że 22 marca 2024 r. (po zmianie zapisów w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego) złożono wniosek o wydanie pozwolenia na budowę trybun do boiska do koszykówki na czas nieokreślony. Planowany termin montażu trybun wraz z nawierzchnią sportową wyznaczono na I półrocze 2024 r. Wniosek z 20 marca 2024 r. o pozwolenie na budowę dotyczył budowy nowego obiektu budowlanego – budowa trybun dla boiska do koszykówki 3x3 przy Hali 100-lecia Cracovia – Centrum Sportu Niepełnosprawnych.

(akta kontroli str. 110-116, 140-142, 181-183, 221-222, 232-272, 573, 3865-3871)

11. Do dnia kontroli (17 maja 2024 r.) w ZIS nie była przeprowadzona kontrola i audyt przez MSiT, obejmujące swym zakresem przedmiotowym inwestycje sportowe zrealizowane na potrzeby Igrzysk. Dyrektor ZIS oświadczył, że w trakcie realizacji zadań inwestycyjnych były przeprowadzane wizytacje przez przedstawicieli MSiT. Termin i zakres tych wizytacji był koordynowany przez Spółkę.

(akta kontroli str. 21-26, 184-185, 3810-3813)

12. W związku z realizacją inwestycji na potrzeby Igrzysk ZIS uzyskał pozwolenia na budowę dla zadania *Budowa boiska do koszykówki 3x3 Hala Cracovia Centrum Sportu Niepełnosprawnych* oraz dla zadania *Remont elewacji Stadionu Miejskiego im. H. Reymana zlokalizowanego przy ul. Reymonta 20* polegający na montażu elementów dekoracyjnych, tj. obudów stalowych oraz paneli szklanych na elewacjach trybun północnej, południowej, zachodniej i wschodniej oraz remoncie elewacji pawilonu medialnego w związku z organizacją Igrzysk.

Pozwolenie na użytkowanie zostało wydane dla inwestycji związanej z boiskiem do koszykówki 3x3, natomiast dla modernizacji Stadionu Miejskiego umorzono postępowanie administracyjne w całości jako bezprzedmiotowe. W uzasadnieniu decyzji umorzeniowej wskazano, że umorzenie postępowania nastąpiło z powodu uznania przez nadzór budowlany, że użyte w art. 54 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. *Prawo budowlane*²¹ pojęcie *budowy* odnosi się do przypadków każdego powiększenia substancji obiektu zdefiniowanej w art. 3 pkt 6 ww. ustawy, tj. wykonania obiektu w określonym miejscu, a także odbudowy, rozbudowy, nadbudowy obiektu budowlanego, na którą wymagane jest pozwolenie na budowę. Podano, że pojęcie to nie odnosi się natomiast do robót budowlanych polegających na przebudowie, montażu, remoncie lub rozbiórce obiektu budowlanego. Wykonanie robót budowlanych związanych z inwestycją na Stadionie Miejskim zgodnie z art. 31 ustawy *Prawo budowlane* wymagało uprzedniego uzyskania przez inwestora zgody organu administracji architektoniczno-budowlanej. Fakt ten nie stanowił jednak o obowiązku złożenia przez inwestora do organu nadzoru budowlanego zgłoszenia o zakończeniu ww. robót, gdyż ustawa nie nakłada na niego takiego obowiązku.

Dla przebudowy toru do kajakarstwa górskiego nie były wymagane żadne pozwolenia administracyjne.

(akta kontroli str. 63, 3865-3876, 3921-3923)

Z informacji uzyskanych od Powiatowego Inspektora Nadzoru Budowlanego w Krakowie – Powiat Grodzki wynikało, że w trakcie realizacji inwestycji dotyczącej modernizacji Stadionu Miejskiego czterokrotnie (24 lutego, 10 maja, 31 maja i 16 czerwca 2023 r.) przeprowadzano kontrole tego obiektu. Były one przeprowadzane z inicjatywy Inspektoratu, łącznie przez sześciu inspektorów. Trzykrotnie kontrolowano wykonywanie remontu elewacji trybun północnej, południowej, zachodniej i wschodniej, polegającego na montażu obudów dekoracyjnych (obudów stalowych, paneli szklanych) oraz remont pawilonu medialnego. Nie stwierdzono naruszeń ustawy *Prawo budowlane*.

(akta kontroli str. 3901-3905)

Komenda Miejska Państwowej Straży Pożarnej w Krakowie przeprowadziła kontrolę w obiekcie Stadionu Miejskiego w związku z organizacją Igrzysk (ceremonie otwarcia i zamknięcia, zawody w *rugby 7*). Komendant Miejski PSP w Krakowie pozytywnie zaopiniował warunki bezpieczeństwa imprezy masowej:

- otwarcie Igrzysk – w opinii zawarto dodatkowe warunki bezpieczeństwa jakie miały być spełnione, aby był zachowany odpowiedni poziom bezpieczeństwa podczas imprezy masowej; po ponownej kontroli stwierdzono nieprawidłowość w postaci stosowania mat do ochrony płyty boiska z tworzywa sztucznego o nieokreślonej klasie reakcji na ogień, jednak w protokole ustaleń z czynności kontrolno-rozpoznawczych nie zawarto zaleceń w tym zakresie;
- zawody w *rugby 7* – w opinii zawarto dodatkowe warunki, jakie muszą zostać spełnione, aby był zachowany odpowiedni poziom bezpieczeństwa podczas imprezy masowej;
- ceremonia zamknięcia Igrzysk – w opinii zawarto dodatkowe warunki, jakie muszą zostać spełnione, aby był zachowany odpowiedni poziom bezpieczeństwa podczas imprezy masowej; przeprowadzono czynności kontrolno-rozpoznawcze, w wyniku których nie stwierdzono nieprawidłowości.

²¹ Dz.U. z 2024 poz. 725, ze zm., dalej: *ustawa Prawo budowlane*.

(akta kontroli str. 3271-3809)

W związku z zawiadomieniem z 2 czerwca 2023 r. o zakończeniu zrealizowanej na podstawie decyzji Wojewody Małopolskiego z 21 lutego 2023 r. *zatwierdzającej projekt budowlany i udzielającej pozwolenia na budowę boiska do koszykówki 3x3 przy Hali 100-lecia Cracovii Centrum Sportu Niepełnosprawnych i zamiarze przystąpienia do użytkowania*, Komendant Miejski PSP w Krakowie, po przeprowadzeniu 6 czerwca 2023 r. czynności kontrolno-rozpoznawczych, 9 czerwca 2023 r. wydał stanowisko, w którym nie wniósł sprzeciwu ani uwag w sprawie uzyskania pozwolenia na użytkowanie przedmiotowego obiektu.

Powiatowy Inspektor Nadzoru Budowlanego w Krakowie – Powiat Grodzki 9 czerwca 2023 r. wydał zaświadczenie o braku podstaw do wniesienia sprzeciwu w sprawie przystąpienia do użytkowania boiska do koszykówki 3x3 Hala Cracovia Centrum Sportu Niepełnosprawnych działki nr 4/12, 423/4, 426/3 obr.14, jedn. ewid. Krowodrza zlokalizowanego przy al. Focha 40 w Krakowie.

(akta kontroli str. 3906-3920)

W przypadku inwestycji związanej z przebudową toru do kajakarstwa górskiego ZIS nie przedstawił protokołów z kontroli odpowiednich służb (PINB, PSP), wskazując, że podmiotem odpowiedzialnym za organizację Igrzysk była Spółka.

(akta kontroli str. 3810-3813)

13. ZIS (w imieniu GMK) zawarł ze Spółką następujące umowy o współpracę:

- z 11 sierpnia 2022 r. na udzielenie licencji niewyłącznej, bezterminowej, nieodpłatnej oraz nieograniczonej terytorialnie na wykorzystanie w prezentacji promującej Igrzyska zdjęć Stadionu Miejskiego im. H. Reymana w Krakowie,
- z 25 sierpnia 2022 r. na realizację na rzecz Spółki świadczeń promocyjno-reklamowych (50 tys. zł) w związku z organizacją imprezy biegowej *Bieg na 5 km Biegiem do Igrzysk*, organizowanej w ramach *8 Cracovia Półmaratonu Królewskiego*, który miał się odbyć 16 października 2022 r.,
- z 27 lutego 2023 r. na realizację na rzecz Spółki świadczeń promocyjno-reklamowych (150 tys. zł) w związku z organizacją imprezy biegowej *Bieg nocny na 10 km Igrzyskowy Bieg Nocny*, organizowanej jako impreza towarzysząca *20 Cracovia Maraton*, który miał się odbyć 22 kwietnia 2023 r.

Obiekty objęte inwestycjami realizowanymi przez ZIS na potrzeby Igrzysk były wynajmowane i przekazywane Spółce.

Stadion Miejski został wynajęty Spółce na potrzeby Igrzysk przez GMK reprezentowaną przez ZIS na podstawie umowy najmu z 27 lutego 2023 r. Na mocy tej umowy Spółka miała przejąć obiekt stadionu z dniem 7 czerwca 2023 r. Z tytułu zawartej umowy Spółka miała zapłacić czynsz najmu w wysokości 1950 tys. zł.

Tereny OSiR „Kolna” z nieruchomościami i Hali Cracovia z nieruchomościami (infrastruktura sportowa, techniczna i parkingi) zostały wynajęte Spółce przez podmioty odpowiednio dzierżawiące i zarządzające tymi terenami. W obu przypadkach ZIS zaakceptował treść umów najmu i wyraził zgodę na ich zawarcie. Na mocy zawartych umów najmu Spółka miała przejąć teren OSiR „Kolna” z dniem 25 czerwca 2023 r., a teren Hali Cracovia z dniem 10 czerwca 2023 r.

(akta kontroli str. 184-218, 820-849, 987-1002, 1221-1224, 1226-1254)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. ZIS nie skorzystał z możliwości złożenia zawiadomienia do UOKiK o podejrzeniu stosowania praktyk ograniczających konkurencję, w szczególności dotyczących zmów cenowych wykonawców startujących z przetargach ogłaszanych przez Zarząd lub narzucaniu nieuczciwych cen, w przypadku dwóch prowadzonych postępowań o zamówienie publiczne, pomimo wystąpienia przesłanek dla takiego działania. Było to działanie nierzetelne. Zgodnie z art. 86 ust. 1 ustawy z dnia

16 lutego 2007 r. o *ochronie konkurencji i konsumentów*²² każdy może zgłosić Prezesowi UOKiK na piśmie zawiadomienie dotyczące podejrzenia stosowania praktyk ograniczających konkurencję wraz z uzasadnieniem. Dotyczyło to:

- 1) postępowania nr NZ.273.301.2022.AMA na budowę boiska do koszykówki 3x3 Hala Cracovia Centrum Sportu Niepełnosprawnych, w którym jedyny z wykonawców złożył ofertę przekraczającą wartość zamówienia (brutto) o 3453,7 tys. zł. Wartość zamówienia oszacowano na podstawie kosztorysu inwestorskiego z 5 grudnia 2022 r. na 2439 tys. zł netto (2999,9 tys. zł brutto), w tym zakup zadaszenia wraz z montażem i demontażem wyceniono na 1579 tys. zł netto (1942,2 tys. zł brutto). Na sfinansowanie zamówienia ZIS zamierzał przeznaczyć 2942,4 tys. zł brutto. Wpłynęła jedna oferta na kwotę 6453,6 tys. zł brutto, w tym dostawa zadaszenia systemowego oraz montaż i demontaż fundamentów zadaszenia została wyceniona na 4218 tys. zł. Cena złożonej oferty była o 115% wyższa od wartości zamówienia (brutto) wynikającej z kosztorysu wykonanego przez podmiot profesjonalny. Postępowanie zostało unieważnione ze względu na fakt, że cena złożonej oferty przewyższała kwotę, którą zamawiający zamierzał przeznaczyć na sfinansowanie zamówienia;
- 2) postępowania nr NZ.273.2.2023.AMA na budowę boiska do koszykówki 3x3 Hala Cracovia Centrum Sportu Niepełnosprawnych, w którym jedyny z wykonawców złożył ofertę przekraczającą wartość zamówienia (brutto) o 1102,1 tys. zł. Wartość zamówienia oszacowano na podstawie kosztorysu inwestorskiego z 17 stycznia 2023 r. na 2345,9 tys. zł netto (2885,4 tys. zł brutto), przy czym zrezygnowano z zakupu zadaszenia na rzecz jego wynajmu. Wynajem zadaszenia wraz z montażem i demontażem wyceniono na 1130 tys. zł netto (1389,9 tys. zł brutto). Na sfinansowanie zamówienia ZIS zamierzał przeznaczyć 2885,4 tys. zł brutto. Wpłynęła jedna oferta od tego samego wykonawcy, co w postępowaniu nr NZ.273.301.2022.AMA, na kwotę 3987,6 tys. zł brutto, w tym wynajem zadaszenia systemowego oraz montaż i demontaż fundamentów zadaszenia została wyceniona na 1460 tys. zł. Cena złożonej oferty była o 38% wyższa od wartości zamówienia (brutto) wynikającej z kosztorysu wykonanego przez podmiot profesjonalny.
ZIS zwiększył kwotę przeznaczoną na sfinansowanie zamówienia i 21 lutego 2023 r. zawarł umowę z wykonawcą.
(akta kontroli str. 29-44, 46-55, 1215-1220, 1686-1688, 1709-1737, 2179-2182, 2254-2265)

Dyrektor ZIS wyjaśnił, że ZIS nie podejmował żadnych działań informacyjnych czy sygnalizacyjnych związanych z możliwością wystąpienia zmów cenowych lub zawyżania cen wśród wykonawców biorących udział w postępowaniach o udzielenie zamówienia.

Pracownik Działu Planowania i Przygotowania Inwestycji ZIS oraz członek komisji przetargowej wyjaśnił w kwestii braku zawiadomienia UOKiK, że nie wie dlaczego tego nie zrobiono i to nie była jego rola. Kwota złożonej oferty w postępowaniu nr NZ.273.301.2022.AMA zszokowała komisję, ale na jej posiedzeniu było dyskusji na temat zawiadomienia Urzędu, rozmawiano tylko o kolejnym postępowaniu. Przy kolejnym postępowaniu na budowę boiska do koszykówki 3x3, również nie było dyskusji o złożeniu takiego zawiadomienia. Członek komisji stwierdził, że jego rola kończyła się na etapie oceny ofert i nie decydował o zawarciu umowy.

Kierownik Działu Realizacji Inwestycji, członek zespołu ZIS ds. Igrzysk i członek komisji przetargowej wyjaśnił odnośnie pierwszego z przetargów, że *Ja za takie sprawy nie odpowiadam. Jeśli mamy różnicę na zamówieniach dyrektor decyduje o rozstrzygnięciu – albo środki dodajemy, albo unieważniamy przetarg. Krótki czas realizacji przy ogłoszeniu postępowania może wpływać na nierównowagę*

²² Dz.U. z 2024 r. poz. 594, dalej: *ustawa o ochronie konkurencji i konsumentów*.

konkurencyjną. Nam zależało na realizacji tego zadania i w wyniku drugiego postępowania udało się je zrealizować. Z punktu widzenia celu jaki mieliśmy osiągnąć, nie było czasu na inne działania i nie miałem żadnych wątpliwości, które należałoby zgłosić do UOKiK. Natomiast odnośnie braku zawiadomienia przy drugim przetargu kierownik wyjaśnił, że w tym postępowaniu uzyskaliśmy wartość zamówienia per saldo niższą niż w pierwszym. Mając świadomość, że mamy 3 miesiące decyzja mogła być tylko jedna co do rozstrzygnięcia przetargu.

Kierownik Działu Umów i Zamówień Publicznych wyjaśniła w kontekście braku zawiadomienia do UOKiK przy pierwszym postępowaniu, że *chcieliśmy przeprowadzić kolejne postępowanie i doprowadzić do udzielenia takiego zamówienia. Chcieliśmy zobaczyć, co pokaże rynek. Ja zajmuję się tylko prowadzeniem postępowania od strony formalnej, a nie merytorycznej. Wszyscy potencjalni wykonawcy mieli dostęp do tego postępowania. Nie chcieliśmy ulec presji czasu i samego zdarzenia.* Natomiast co do drugiego postępowania, Kierownik wyjaśniła, że w historii mojej wieloletniej pracy nie zdarzyło się, abym musiała zawiadamiać ten urząd. Celem była organizacja igrzysk, ale to nie są moje decyzje.

(akta kontroli str. 29-44, 358-372)

NIK zwraca uwagę, że wprawdzie składanie zawiadomień o podejrzeniu zawyżania cen co do zasady nie jest obowiązkowe, to jednak w sytuacji, gdy ZIS gospodarował środkami publicznymi, zobowiązany był do dochowania należytej staranności i adekwatnego reagowania w sytuacji powzięcia podejrzenia stosowania takich praktyk. Takim działaniem byłoby zawiadomienie właściwego organu w celu zbadania zaistniałych sytuacji.

2. ZIS nierzetelnie przygotował i przeprowadził postępowania o udzielenie zamówień publicznych na podstawie przepisów pzp na realizację trzech zadań inwestycyjnych niezbędnych do przeprowadzenia Igrzysk, tj. na *Modernizację Stadionu Miejskiego im. Henryka Reymana, Przebudowę toru do kajakarstwa górskiego OSiR Kolna oraz Budowę boiska do koszykówki 3x3*, gdyż nie wykorzystał wszystkich możliwości i instrumentów wynikających z pzp. W efekcie została naruszona zasada udzielania zamówień określona w art. 17 ust. 1 pkt 2 pzp, tj. nie udzielono zamówień w sposób zapewniający uzyskanie najlepszych efektów zamówienia w stosunku do poniesionych nakładów.

W przypadku dwóch zadań, tj. *Modernizacja Stadionu Miejskiego im. Henryka Reymana oraz Przebudowa toru do kajakarstwa górskiego OSiR „Kolna”*, pierwotne wartości szacunkowe zamówienia wynosiły odpowiednio 86 249 tys. zł (zadanie podzielono na 3 części) i 57 043,2 tys. zł (zadanie podzielono na 3 części), czyli były wyższe niż progi unijne w rozumieniu art. 3 pzp. W obu zadaniach:

- przed wszczęciem postępowań o udzielenie zamówienia nie sporządzono analizy potrzeb i wymagań, uwzględniającej rodzaj i wartość zamówienia, co było niezgodne z art. 83 ust. 1 pzp, w szczególności nie wskazano ryzyk związanych z postępowaniem o udzielenie i realizacją zamówienia,
- nie skorzystano z możliwości określonej w art. 84 ust. 1 pzp, tj. przed wszczęciem postępowania o udzielenie zamówienia nie przeprowadzono wstępnych konsultacji rynkowych w celu przygotowania postępowania i poinformowania wykonawców o swoich planach i wymaganiach dotyczących zamówienia,
- nie rozważono możliwości zastosowania innych trybów udzielenia zamówienia niż przetarg nieograniczony takich jak negocjacje z ogłoszeniem lub dialog konkurencyjny, pomimo zaistnienia przesłanek do ich przeprowadzenia, tj. ze względu na szczególne okoliczności dotyczące charakteru tych zamówień i stopnia ich złożoności, a w szczególności na krótki czas wykonania tych inwestycji i konieczność ich zakończenia w ściśle określonym terminie,

- w wyniku unieważnienia prowadzonych postępowań z powodu braku ofert lub cen przekraczających kwoty, które zamawiający zamierzał przeznaczyć na sfinansowanie zamówienia, nie brano pod uwagę innych niż przetarg nieograniczony trybów postępowania, w szczególności trybów negocjacyjnych, które umożliwiałyby większą elastyczność w wyborze wykonawców i ustalenia ceny.

(akta kontroli str.150-157, 177-180, 223-229, 358-360)

W efekcie w przypadku zadania:

- *Modernizacja Stadionu Miejskiego im. Henryka Reymana* przeprowadzono łącznie 7 postępowań w trybie przetargu nieograniczonego, które zostały unieważnione z powodu braku złożenia ofert lub ceny w złożonych ofertach znacząco przewyższały kwotę, którą zamawiający zamierzał przeznaczyć na sfinansowanie zamówienia (dla poszczególnych części od 147,7% do 399%). W poszczególnych postępowaniach zmieniano i ograniczano zakres zadania. Rozstrzygnięcie nastąpiło dopiero w ósmym z kolei postępowaniu przeprowadzonym w trybie negocjacji bez ogłoszenia i tylko w przypadku jednej części zamówienia. Pierwsze ogłoszenie zostało opublikowane 1 lipca 2022 r., a umowę zawarto 8 grudnia 2022 r., tj. 7 miesięcy przed terminem rozpoczęcia Igrzysk.

Kierownik Działu Realizacji Inwestycji, który złożył wnioski o przeprowadzenie postępowań i był odpowiedzialny za ustalenie ich zakresu rzeczowego, wyjaśnił, że (...) dokonywano zmian w zakresach rzeczowych w związku z oceną możliwości wykonania poszczególnych robót na obiekcie ujętych w PFU po analizie nierozstrzygniętych przetargów, przy uwzględnieniu kosztów ich realizacji w odniesieniu do przyznanego budżetu oraz terminu ich wykonania jak również możliwości ich zrealizowania przez wykonawców biorąc pod uwagę wyznaczony przez organizatorów ostateczny termin zakończenia modernizacji obiektów na potrzeby III IE w Krakowie.

Kierownik Działu Umów i Zamówień wyjaśniła, że przetarg nieograniczony jest podstawowym trybem udzielenia zamówienia publicznego, który umożliwia złożenie oferty wszystkim zainteresowanym oraz zapewnia pełną jawność procedury. Natomiast procedura udzielenia zamówienia publicznego w trybie negocjacji z ogłoszeniem jest znacznie dłuższa czasowo niż w trybie przetargu nieograniczonego. Ponadto Kierownik wyjaśniła, że w trzech postępowaniach, w których zostały złożone oferty przekraczały one znacząco szacunkową wartość zamówienia. Różnica wartości ofert w tych postępowaniach w stosunku do wartości szacunkowych zamówień nie wskazywała na możliwość podjęcia negocjacji w zakresie realizacji tych zamówień. ZIS nie przeprowadzał również wstępnych konsultacji rynkowych na podstawie art. 84 pzp, w celu przygotowania postępowania i poinformowania wykonawców o swoich planach i wymaganiach dotyczących zamówienia, ponieważ nie było to obowiązkowe a terminarz realizacji zamówień był napięty.

(akta kontroli str.29-44, 144-149, 150-157, 223-229)

- *Przebudowa toru do kajakarstwa górskiego OSiR Kolna* przeprowadzono łącznie 22 postępowania o udzielenie zamówienia, z których 17 zostało unieważnionych z powodu braku złożenia ofert lub ceny w złożonych ofertach znacząco przewyższały kwotę, którą zamawiający zamierzał przeznaczyć na sfinansowanie zamówienia (dla poszczególnych części od 18% do 397,9% szacunkowej wartości zamówienia). W poszczególnych postępowaniach zmieniano i ograniczano zakres zadania, a także zwiększono liczbę części zamówienia z trzech do pięciu. Pierwsze ogłoszenie zostało opublikowane 27 czerwca 2022 r., a umowy zawierano w okresie od 4 kwietnia do 19 czerwca 2023 r., tj. od 2,5 miesiąca do 3 dni przed terminem rozpoczęcia Igrzysk.

Dyrektor ZIS wyjaśnił, że główną przyczyną zmniejszenia wartości całego zadania związanego z przebudową toru do kajakarstwa górskiego był

negatywny wynik postępowań ogłaszanych 13 października, 14 listopada i 19 grudnia 2022 r. i 4 stycznia 2023 r. oraz ocena ZIS o braku możliwości przebudowy toru ze względu na zbyt krótki czas do przeprowadzenia Igrzysk. W wyniku zmniejszenia zakresu zadania nie wykonano rozbiórki istniejącego toru, budowy nowej rynny toru i budowy nowego systemu figur.

Kierownik Działu Umów i Zamówień wyjaśniła, że przetarg nieograniczony jest podstawowym trybem udzielenia zamówienia publicznego, który umożliwia złożenie oferty wszystkim zainteresowanym oraz zapewnia pełną jawność procedury. Natomiast procedura udzielenia zamówienia publicznego w trybie negocjacji z ogłoszeniem jest znacznie dłuższa czasowo niż w trybie przetargu nieograniczonego. Stosowany również przez ZIS tryb podstawowy bez negocjacji to tryb dający gwarancję zachowania otwartości postępowania i dostępności dla wszystkich wykonawców. Ponadto Kierownik wyjaśniła, że *należy zwrócić uwagę na fakt, że w siedmiu postępowaniach, w których zostały złożone oferty przekraczały one znacząco szacunkową wartość zamówienia. różnica ofert w tych postępowaniach w stosunku do wartości szacunkowych zamówień nie wskazywała na możliwość podjęcia negocjacji w zakresie realizacji tych zamówień.* W przypadku postępowań o wartości niższych od progów unijnych nie była stosowana procedura uproszczona, ponieważ chciano uzyskać najkorzystniejsze rynkowo oferty, z zachowaniem zasad określonych w przepisach pzp, tj. zachowania uczciwej konkurencji, przejrzystości postępowań oraz ich proporcjonalności. Przeprowadzenie postępowań na podstawie przepisów pzp miał zagwarantować ich transparentność i dawać gwarancję dostępu do zamówienia wszystkim zainteresowanym wykonawcom oraz uzyskanie najkorzystniejszych ofert z rynku, jednocześnie zapewniając możliwość wyboru najkorzystniejszej oferty. ZIS nie przeprowadzał również wstępnych konsultacji rynkowych na podstawie art. 84 pzp, w celu przygotowania postępowania i poinformowania wykonawców o swoich planach i wymaganiach dotyczących zamówienia, ponieważ nie było to obowiązkowe a terminarz realizacji zamówień był napięty.
(akta kontroli str.29-44, 59-62, 64-66, 177-180, 223-229)

NIK zwraca uwagę, że od 1 stycznia 2021 r., tj. od daty wejścia w życie pzp, przetarg nieograniczony nie jest obowiązkowym trybem przeprowadzenia zamówienia.

W przypadku zadania *Budowa boiska do koszykówki 3x3* wartość szacunkowa zamówienia wynosiła 2999,9 tys. zł, czyli była niższa niż progi unijne określone w art. 3 pzp. ZIS przeprowadził dwa postępowania na podstawie pzp w trybie podstawowym bez negocjacji, pomimo że ze względu na wartość zamówienia mógł skorzystać z art. 5 ust. 1 ustawy o wsparciu przygotowania Igrzysk. Stosownie do tego uregulowania do zamówień związanych z przygotowaniem i realizacją przedsięwzięć niezbędnych do przeprowadzenia Igrzysk nie stosuje się przepisów pzp. Nie skorzystano także z innych możliwości określonych dla trybu podstawowego w art. 275 pkt 2 i 3 pzp, tj. możliwości prowadzenia negocjacji w celu ulepszenia treści ofert. Pierwsze postępowanie zostało wszczęte 20 grudnia 2022 r. i zostało unieważnione, ponieważ cena jedynej złożonej oferty przekraczała o 119% kwotę, którą ZIS zamierzał przeznaczyć na sfinansowanie zamówienia. W drugim postępowaniu zmodyfikowano zakres rzeczowy, tj. zrezygnowano z zakupu zadaszenia systemowego na rzecz jego wynajmu na okres Igrzysk. W postępowaniu wpłynęła jedna oferta, która o 1102 tys. zł (38%) przekraczała kwotę, którą ZIS zamierzał przeznaczyć na sfinansowanie zamówienia. ZIS dokonał zwiększenia budżetu przeznaczonego na realizację przedmiotu zamówienia i 21 lutego 2023 r. zawarła umowę z wykonawcą.
(akta kontroli str.29-44, 1215-1220)

Kierownik Działu Zamówień i Umów wyjaśniła, że w przypadku budowy boiska do koszykówki 3x3, nie zastosowano procedury uproszczonej z art. 5 ustawy

o wsparciu przygotowania Igrzysk, ponieważ chciano uzyskać najkorzystniejsze rynkowo oferty, z zachowaniem zasad określonych w przepisach *pzp*, tj. zachowania uczciwej konkurencji, przejrzystości postępowań oraz ich proporcjonalności. Przeprowadzenie postępowań na podstawie przepisów *pzp* miało zagwarantować ich transparentność i dawać gwarancję dostępu do zamówienia wszystkim zainteresowanym wykonawcom oraz uzyskanie najkorzystniejszych ofert z rynku, jednocześnie zapewniając możliwość wyboru najkorzystniejszej oferty.

Dyrektor ZIS wyjaśnił, że szacowana wartość zamówienia nie przekraczała progu unijnego, jednakże biorąc pod uwagę ważność zadania związaną z organizacją Igrzysk, zamawiający przeprowadził postępowanie które miało umożliwić wybór faktycznie najkorzystniejszej na rynku oferty, z zachowaniem zasad określonych w art. 16 *pzp*.

(akta kontroli str.223-226, 230-231, 4025-4027)

NIK zwraca uwagę, że stosownie do art. 44 ust. 3 pkt 1 lit. b *ufp* wydatki publiczne powinny być dokonywane z zachowaniem zasady optymalnego doboru metod i środków służących osiągnięciu założonych celów. Realizacji tej zasady służy także przeprowadzanie postępowań o udzielenie zamówienia w sposób zapewniający najlepszą jakość dostaw, usług, oraz robót budowlanych, uzasadnioną charakterem zamówienia, w ramach środków, które zamawiający może przeznaczyć na jego realizację, oraz uzyskanie najlepszych efektów zamówienia w stosunku do poniesionych nakładów. W tym celu *pzp* przewiduje różne środki, które zamawiający powinien lub może wykorzystać. Należy zauważyć, że w motywie 45 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/24/UE z dnia 26 lutego 2014 r. w sprawie zamówień publicznych, uchylającej dyrektywę 2004/18/WE²³ wskazano, że negocjacje powinny służyć poprawie ofert, by umożliwić instytucjom zamawiającym zakup robót budowlanych, dostaw i usług idealnie dostosowanych do ich konkretnych potrzeb. Bez względu na podstawę udzielania zamówień publicznych, tj. z zastosowaniem *pzp* lub bez stosowania tej ustawy, zamawiającego przy zawieraniu umów obowiązują zasady określone w przepisach o zamówieniach publicznych, o czym stanowi art. 44 ust. 4 *ufp*. Także w ustawie o wsparciu przygotowania Igrzysk określono w art. 5 ust. 2 pkt 2, że udzielając zamówień, zamawiający zapewnia przejrzystość postępowania i równe traktowanie podmiotów zainteresowanych realizacją zamówienia oraz uwzględnia okoliczności mogące mieć wpływ na jego udzielenie.

3. W latach 2022–2023 ZIS nie zapewnił aktualności planu postępowań o udzielenie zamówień, co było niezgodne z art. 23 ust. 4 *pzp*. Stosownie do wskazanego przepisu zamawiający ma obowiązek zapewnienia aktualności planu postępowań o udzielenie zamówień.

W przypadku zadania:

- *Modernizacja i adaptacja budynków (4 trybuny i pawilon medialny) oraz płyty boiska Stadionu Miejskiego im. Henryka Reymana* ogłoszono 8 postępowań o udzielenie zamówienia publicznego w 2022 r.,
- *Tor Kajakarstwa Górskiego OSiR „Kolna” w Krakowie* ogłoszono 10 postępowań w 2022 r. oraz 12 postępowań w 2023 r.,
- *Budowa boiska do koszykówki 3x3 Hala Cracovia Centrum Sportu Niepełnosprawnych* ogłoszono jedno postępowanie w 2022 r. i jedno w 2023 r.

Wszystkie postępowania przeprowadzono na podstawie *pzp*, lecz żadne nie zostało zamieszczone w planach postępowań o udzielenie zamówień ani w 2022 r., ani w 2023 r. Plany te nie zostały zaktualizowane o wskazane zadania.

Dyrektor ZIS wyjaśnił, że ze względu na pilną potrzebę realizacji zamówień publicznych związanych z realizacją inwestycji na Igrzyska, zamówienia nie zostały uwzględnione w planie postępowań. Dalej Dyrektor ZIS wyjaśnił, że

²³ Dz.U. UE. L. z 2014 r. Nr 94, str. 65, ze zm.

przeciągające się negocjacje w zakresie zawarcia umowy *Host City and Region Contract* na organizację Igrzysk oraz terminy podpisania przez MSiT umów na zapewnienie finansowania dla zadania spowodowało sytuację, w której ZIS nie mógł takich zamówień przewidzieć. W związku z powyższym nie uwzględniono zamówień w aktualizacjach planu postępowań.

Kierownik Działu Umów i Zamówień wyjaśniła, że brak aktualizacji planu wynikał z napiętego terminarza realizacji zamówień określonego przez MSiT oraz ilością prowadzonych postępowań.

NIK zwraca uwagę, że celem planu jest możliwość jak najwcześniejszego zapoznania się przez wykonawców z przybliżonymi terminami wszczęcia postępowań o zamówienie publiczne, ich przedmiotem i orientacyjną wartością, co może przyczynić się do zwiększenia przejrzystości działań zamawiającego i pozwolić na przygotowanie wykonawców do ubiegania się o zamówienie. W przypadku zmiany planów zamawiający ma obowiązek ich aktualizacji.

(akta kontroli str.29-44, 46-55,144-157, 358-360, 678-683, 979-984, 1215-1220)

IV. Uwagi i wnioski

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, przedstawia następujące uwagi i wnioski:

Uwagi

Najwyższa Izba Kontroli zwraca uwagę, że w sytuacji krótkich terminów wykonania dużych inwestycji i konieczności ich zakończenia w ściśle określonym terminie, należy dochowywać należytej staranności i adekwatnie reagować w sytuacji powzięcia podejrzenia o stosowaniu praktyk ograniczających konkurencję, w szczególności poprzez narzucanie nieuczciwych cen. Takim działaniem winno być zawiadomienie właściwego organu w celu zbadania zaistniałych sytuacji.

Wnioski

1. Zapewnienie prawidłowego przygotowywania i przeprowadzania postępowań o udzielenie zamówień publicznych na podstawie przepisów *pzp*, w szczególności poprzez wykorzystywanie w pełnym zakresie możliwości tej ustawy, mając na względzie wydatkowanie środków publicznych z zachowaniem zasady optymalnego doboru metod i środków służących osiągnięciu założonych celów.
2. Zapewnienie aktualności planu postępowań o udzielenie zamówień publicznych przez ZIS.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Krakowie. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 21 od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwagi i wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Kraków, 26 lipca 2024 r.

Kontroler
Maciej Sarliński
specjalista kontroli państwowej
/podpisano elektronicznie/

DYREKTOR
Najwyższej Izby Kontroli
Delegatury w Krakowie
z up.
p.o. WICEDYREKTOR
Marcin Kopeć
/podpisano elektronicznie/